

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Treball Final de Grau

La violència familiar en infants dels 0-6 anys

Recurs per a docents per a la detecció i actuació

Modalitat: Caràcter aplicat, de creació o producció.

Àmbit temàtic: Societat, família i escola.

Autora: Nayara Rodríguez Cortés

Tutora: Genina Calafell

Curs acadèmic: 2023-2024

Data d'entrega: 06-06-2024

Grau de Mestre d'Educació Infantil

Facultat d'Educació

Resum:

La violència familiar és una problemàtica social present en l'actualitat, però sovint invisibilitzada degut al silenci dels infants i la desinformació dels docents per fer front a aquesta situació i poder acompanyar als alumnes des de l'entorn escolar. Mestres carregats de formacions que aborden aspectes curriculars, però manquen recursos per una detecció precoç i una intervenció docent queaturi la violència familiar que pateix un infant. Per aquest motiu, aquest treball ha estat enfocat a la creació d'un recurs, en aquest cas, una pàgina web dirigida a docents, que recollís tota la informació necessària per detectar a l'aula un cas de violència familiar i actuar, és a dir, notificar i derivar. Amb la finalitat de comprovar la problemàtica existent i, crear un producte que respongui i s'ajusti a les necessitats i la realitat que viuen els docents, s'ha realitzat una diagnosi del context socioeducatiu a través d'un formulari a mestres d'educació infantil. Posteriorment, una experta en aquesta problemàtica social ha validat el producte per avaluar la seva funcionalitat i, proporcionar propostes de millora.

Paraules clau: Violència, família, infant, docent, pàgina web.

Abstract:

Domestic violence is a current social issue, but it is often made invisible due to the silence of children and the lack of information among teachers to address this situation and support students in the school environment. Teachers receive extensive training on curricular aspects but lack resources for early detection and intervention to stop the domestic violence a child might be suffering. For this reason, this work has focused on creating a resource, specifically a website for teachers, that gathers all the necessary information to detect cases of domestic violence in the classroom and take action, that is, to notify and refer. To identify the existing problem and create a product that meets and aligns with the needs and reality of teachers, a diagnosis of the socio-educational context was conducted through a survey of early childhood education teachers. Subsequently, an expert in this social issue validated the product to evaluate its functionality and provide improvement suggestions.

Key words: Violence, family, children, teacher, website.

ÍNDEX

PART I: INTRODUCCIÓ DEL TFG	4
1. Justificació	4
2. Introducció	5
3. Objectius	6
3.1 General	6
3.2 Específics	6
PART II: MARC TEÒRIC	7
4. La violència familiar	7
4.1 Definició	7
4.2 Classificació	7
5. La influència del context familiar	8
5.1. Factors de risc	9
5.2. Aferrament	10
5.3. Relació marital	11
6. Conseqüències	12
6.1 Tipus d'impacte	12
7. Paper de l'escola: detecció i actuació	13
7.1. Detecció	13
7.1.1 Senyals i indicadors	14
7.1.2 Qüestionaris de risc social	16
7.1.3 Simulador del Mòdul de Suport a la Gestió del Risc (SMSGR)	16
7.2. Actuació: Notificació i derivació	17
PART III: METODOLOGIA	18
8.1 Diagnòs del context socioeducatiu	18
8.2 Context de la producció	21
8.3 Justificació tècniques i/o instruments del producte	22
8.4 Producte	23
8.5 Criteris de validació	25
8.6 Validació experts: Resultats, Aplicació i Transferència	26
PART IV: CONCLUSIONS	28
9. 1 Conclusions finals	28
9.2 Contribució als Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)	30
10. REFERÈNCIES	31
10.1 Bibliografia	31
10.2 Webgrafia	31
11. ANNEXOS	34
11.1 Annex 1: Qüestionari diagnòs del context	34
11.2 Annex 2: Gràfics dels resultats obtinguts al qüestionari	36
11.3 Annex 3: Qüestionari de validació	44
11.4 Annex 4: Gràfics dels resultats obtinguts al formulari de validació	46

PART I: INTRODUCCIÓ DEL TFG

1. Justificació

La violència familiar és un problema social que afecta als infants, però que penso que ha estat invisibilitzada i acceptada per la societat perquè s'ha considerat com una educació més disciplinada o com "tocs d'atenció" davant actituds dels infants. Actualment considero que no es té ni la informació ni els mitjans adequats per actuar en conseqüència perquè he presenciat el cas de docents que identificaven indicadors de violència familiar, però no sabien com actuar. Un informe realitzat per l'Organització Mundial de la Salut (OMS), recollit a Casado (s.d.) exposa que un 23% de les persones adultes de sexe masculí i femení manifesten haver sigut maltractades gsicament durant la seva infantesa. Personalment, conec vivències de persones adultes que han patit violència familiar i comenten que ells senten que no han valorat ni tractat la seva situació perquè ho han entès com la manera d'educar d'uns progenitors, però que en la realitat ha tingut greus conseqüències durant la seva infantesa i en l'actualitat en la gestió de la seva vida adulta. En aquests sentit, Rojas (2021), apunta que quan un infant no se sent estimat per part dels seus pares, es desenvolupa creient que no mereix afecte i tracta de buscar en la resta tapar aquest buit que té perquè o bé no ha sentit aquesta estima per part dels seus progenitors o no ho ha rebut amor de manera sana i, com a adult cerca en els altres validació, tot i que és cert que també podem observar com tendeix a l'aïllament o evita espais amb persones que no coneix o on no se sent còmode.

Durant les pràctiques però, també he vist infants que estaven patint violència familiar. González (2022), doctor en salut i desenvolupament infantil primerenc de Fons de les Nacions Unides per a la Infància (UNICEF, 2022), argumenta que els càstigs físics i psicològics en els primers anys de vida, deixen petjades inevitables en el desenvolupament cognitiu, emocional i social dels infants. Així doncs, personalment he pogut comprovar com la conducta d'aquests infants mostrava grans canvis, és a dir, com es manifestaven les conseqüències d'una curta vida que possiblement era plena de faltes de respecte, agressivitat i dolor i com els adults donava la impressió que no tenien les eines per detectar-ho ni la informació per actuar-hi.

Penso que la violència familiar és un problema social greu perquè afecta als infants que són persones vulnerables, i, personalment he detectat que hi ha una manca de formació sobre violència familiar a les escoles, perquè he parlat amb mestres que expressaven estar carregats de formacions amb temàtiques que consideraven poc interessants o útils per la tasca docent, en canvi, m'han compartit la sensació de tenir poca formació en referència amb la violència familiar. És per aquest motiu que he decidit realitzar un treball de fi de grau amb el qual vull

aconseguir recollir en un producte en un format senzill, accessible i visual, la informació que propocioni als docents les eines per la seva detecció i actuació i, poder-ho aprofitar en el meu futur professional. Per tant, amb aquest treball vull construir un recurs formatiu en format digital (pàgina web) on estigui recollida la informació necessària per conèixer què és la violència familiar, com afecta els infants i de quina manera com a docents podem detectar-ho i actuar. Doncs, la meva modalitat de TFG és de creació o producció de material educatiu.

2. Introducció

Sáez (2006), citada a Casado (s.d.), va poder demostrar a través d'una investigació que els infants situats en la franja d'edat dels 0 als 6 anys, són molt més propensos a patir maltractament, arribant fins i tot a ser assassinats. González (2022), afegeix que les pràctiques violentes de criança, especialment les psicològiques, es continuen utilitzant com a mètodes de disciplina. En aquest sentit, explica que la disciplina violenta té un impacte directe en el desenvolupament i en la conducta de l'infant i esmenta que aquells nens i nenes que han patit càstigs corporals presenten un desenvolupament menor que altres infants de la mateixa edat i, aquesta diferència s'intensifica quan els càstigs han estat acompanyats d'accions que provoquen conseqüències físiques. A més, determina que aquells infants que han patit aquesta disciplina violenta, tenen major probabilitat de tenir una autoestima més baixa, són persones més agressives, menys independents.

Jímenez Díaz (2020), aporta dades que expliciten que a Espanya es van registrar 37.495 denúncies per delictes violents a menors d'edat l'any 2016. D'aquestes denúncies, 4.061, es van considerar maltractament dins el context familiar i, des del 2012 han mort més de 130 menors de manera violenta. *L'Institut Nacional d'Estadística* (INE, 2021), afegeix que, des del 2013 fins al registre més actual que correspon a l'any 2021, a Espanya s'ha enregistrat un increment notable de víctimes menors d'edat que han patit violència domèstica. De fet, el 2013 van ser 1.209 les víctimes i, al 2021 van ser 2.604 les víctimes registrades, per tant, en els darrers vuit anys, el nombre de víctimes per violència domèstica en menors d'edat ha crescut un 115,21%.

A l'àmbit escolar arriben aquestes dades i la necessitat d'actuar-hi, tal com es recull a l'article 5 de la Llei orgànica 8/2021 de protecció integral a la infància i a l'adolescència davant la violència, on s'explicita que les administracions públiques dins dels seus respectius àmbits de competència, promouran i asseguraran que els professionals que treballen amb menors rebin

formació especialitzada sobre els drets fonamentals de la infantesa i adolescència. Incloent, com a mínim, els següents aspectes:

- ensenyament sobre com prevenir i detectar de manera anticipada qualsevol forma de violència abordada per aquesta llei
- accions necessàries un cop s'hagin detectat indicis de violència
- preparació especialitzada en seguretat i ús segur i responsable d'internet (incloses qüestions relacionades amb l'ús excessiu o trastorns conductuals associats)
- tracte respectuós envers infants i adolescents
- identificació dels factors de risc i l'exposició a situacions de major vulnerabilitat davant la violència
- estratègies per evitar una segona victimització i l'impacte dels rols i estereotips de gènere en la violència experimentada pels infants i adolescents.

La *Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya (XTEC)*, recull com a formació general del professorat en l'àmbit de Convivència, Famílies i Entorn, una oferta formativa adreçada a docents d'educació infantil fins a secundària, que proporciona eines per: "implicar les famílies en la corresponsabilitat amb el centre educatiu". I, alhora, esmenta la possibilitat de reflexionar sobre: "el paper de les famílies en l'educació dels fills i filles". Si més no, López López - Menchero (2009), citada a Sánchez Abanades (2020), expressa que l'arrel del problema es troba en les formacions docents perquè l'activitat educativa està plena de responsabilitats i, els docents s'han convertit en part en administratius i agents policials, saturats per tant treball i protocol que els allunya de la seva tasca principal.

3. Objectius

3.1 General

Crear un recurs en línia formatiu i accessible per proporcionar informació als docents per poder detectar i actuar davant un cas de violència familiar al centre educatiu amb la finalitat de poder acompanyar als infants que pateixen violència familiar.

3.2 Específics

- Conèixer quins són els factors que intervenen en la violència familiar, les seves conseqüències i el paper de l'escola mitjançant la recerca d'informació.
- Analitzar les conseqüències de la violència familiar en els infants, incloent aspectes emocionals, psicològics, cognitius i socials.

- Investigar les millors pràctiques i protocols existents per a la detecció i actuació davant de casos de violència familiar en l'àmbit escolar.
- Validar el meu producte a partir de l'avaluació externa d'una professional en l'àmbit familiar i el benestar dels infants.

PART II: MARC TEÒRIC

4. La violència familiar

4.1 Definició

L'*Organització Mundial de la Salut (OMS)* defineix la violència com

l'ús deliberat de la força física o el poder, sigui en grau d'amenaça o sigui efectiu, contra un mateix, una altra persona o un grup o comunitat, que causi o tingui moltes probabilitats de causar lesions, mort, danys psicològics, trastorns del desenvolupament o privacions. (p.1)

No obstant això, existeixen molts tipus de violència. Focalitzant l'atenció en la violència familiar, Obligado (2015) esmenta que es pot descriure com l'existència d'un conjunt d'actes violents amb intenció de fer mal dins l'àmbit familiar, que es produeixen en un període prolongat en el temps. Cal aclarir, però, que la persona responsable i les víctimes, poden o no conviure en la mateixa casa, ja que la convivència no defineix la violència familiar, sinó que ho fa la relació existent entre l'autor i els agredits. (Flury, Nyberg & Riecher-Rössler, 2010, recollits a Matángolo, 2019).

4.2 Classificació

Existeix una primera classificació del maltractament a partir de la qual neixen les altres categoritzacions. Així doncs, es defineixen dues grans dimensions diferenciades, però que estan interrelacionades. S'estableix, per tant, l'existència del maltractament actiu-passiu i visible-invisible. D'una banda, si parlem dels tipus actiu trobem: l'actiu-visible, que requereix d'un dany físic observable, per tant, implica una acció directa que provoca una lesió corporal, en canvi, si en parlem de l'actiu-invisible, es fa referència al maltractament psicològic, ja que no es pot veure observant el físic. D'altra banda, es troba el tipus passiu, que pot ser passiu-invisible, és a dir, obviant accions necessàries pel benestar de l'infant o, pot ser passiu-visible quan s'observen negligències. (Barudy, 1998, citat a Casado, s/d).

Dins d'aquestes dues grans dimensions (actiu-passiu i visible-invisible), trobem diverses categories:

D'una banda el *Fons de les Nacions Unides per a la Infància (UNICEF)* en defineix:

1. **Violència física:** Acció executada amb intenció per pares, mares o cuidadors que provoqui dany físic o malalties en el menor d'edat o que suposi una situació de risc. Així doncs, les lesions poden ser catalogades com a lleus o moderades (marques a la pell per retenció forçada) o com a lesions greus (agressions que provoquin fractures) i el desenllaç de les lesions greus pot arribar a ser la mort.
2. **Violència sexual:** Acció que suposa involucrar a infants en activitats sexuals de qualsevol tipologia. Parlem d'abús quan fem referència a coacció (amenaces, manipulacions, ús de la força...), així com quan parlem d'una relació de poder en la qual ens trobem desigualtats, diferències d'edat...
3. **Violència psicològica o emocional:** Acció que no implica cops, sinó paraules o conductes reiterades amb faltes de respecte i humiliacions. També ho és no rebre un entorn emocional adequat pel seu desenvolupament, és a dir, faltes d'atenció i afecte, ridiculitzacions, discriminacions o rebuig, en definitiva, un tractament agressiu, però que no és físic.

D'altra banda, Rodrigo i Palacios (1998), defineixen els següents tipus de violència familiar:

1. **Abandonament o negligència:** Situació en la qual les necessitats físiques d'un infant no són ateses per aquells que tenen la responsabilitat de cuidar-lo.
2. **Maltractament emocional:** Situació on no es consideren les necessitats psicològiques d'un infant, especialment aquelles que fan referència a les relacions interpersonals i l'autoestima.
3. **Maltractament físic:** Situació en la qual l'acció intencionada d'un adult provoca dany físic o malaltia en l'infant.
4. **Abús sexual:** Situació on l'adult fa ús d'un menor per satisfer els seus desitjos sexuals.
5. **Corrupció:** Situació en la qual la conducta en els adults promou en l'infant pautes de conducta antisocial o desviada, sobretot en àrees d'agressivitat, apropiació indeguda, tràfic o consum de drogues.

5. La influència del context familiar

Segons Puerta i Colinas (s.d), actualment s'entén que la violència familiar és un problema complex que es desenvolupa a causa de la combinació de diversos components que interactuen entre ells en els entorns on creix l'infant. És important, però, assenyalar que cap

d'aquests elements causa automàticament el maltractament infantil, és a dir, que les connexions entre aquests aspectes i la qualitat de la cura dels menors són probabilístiques i no pas absolutes. Aprofundint en els elements, destaquen els factors de risc, l'aferrament i la relació marital.

5.1. Factors de risc

Pel que fa a factors de risc que intervenen en la violència familiar, Barrera et al. (2006), determinen que influeix el baix nivell d'escolaritat dels pares, comptar amb un suport insuficient de la composició familiar, el conjunt de persones responsables de la cura dels menors, les circumstàncies inadequades de l'habitatge, tenir inestabilitat laboral, realitzar hàbits de consum de substàncies, així com mètodes disciplinaris inadequats per part dels familiars.

En aquest sentit, un informe de l'OMS (2022), afegeix que entre les característiques dels progenitors que poden augmentar el risc de maltractament infantil es distingeixen la dificultat per establir una relació afectiva amb l'infant, casos de negligència envers els menors, haver estat víctima de maltractament infantil, la manca d'informació sobre el desenvolupament de l'infant o tenir expectatives poc realistes, un consum abusiu de drogues (fins i tot durant la gestació), dificultats per controlar els mateixos impulsos, tenir un diagnòstic d'un trastorn psicològic o neurològic, comptar amb historial delictiu o patir una situació econòmica precària.

Rodrigo i Palacios (1998), ofereixen un model ecològic dels factors de risc i els divideixen en:

En primer lloc, **el desenvolupament individual** en el qual s'expliciten situacions que tinguin darrera una història de maltractament (rebutjament emocional, negligència, agressions...) o de disharmonia i ruptura familiar, trastorns emocionals o la ignorància sobre les característiques evolutives de l'infant i les seves necessitats.

En segon lloc, **el microsistema**, en aquest sistema es determinen els factors que hi poden intervenir dins dels diferents individus. Pel que fa a la mare o pare destaquen el fet de tenir una malaltia crònica (física i mental), el consum de drogues/alcohol, la impulsivitat, la soledat, la poca tolerància a l'estrès o falta d'habilitats per resoldre conflictes. A més, també es mencionen les interaccions en la parella, per tant, si es produeixen conflictes violents, estrès o ruptures freqüents. Centrant l'atenció en l'infant, esmenten que influeix si té discapacitat, malalties freqüents o problemes de conducta. I, també les interaccions entre els progenitors i els fills, doncs, si es produeix disciplina manipulativa, si hi ha expectatives desajustades o es

conviu en un cicle de pressió. Es parla de com és aquesta estructura familiar, si hi ha un nombre elevat de fills/es. I, l'espai on viuen, l'habitatge, si és un cas de garberament.

En tercer lloc, l'**exosistema** que fa referència a la influència de l'entorn, en el qual es recull l'ocupació laboral, per tant, també si es troben desocupats o si hi ha insatisfacció amb la feina o conflictes. En aquest sentit, intervé el nivell socioeconòmic, si es troben en moments d'estrès econòmic, d'inseguretat o inestabilitat. Parlant d'inseguretat, també afecta el veïnat, si és un entorn perillós o pateix rebuig social, si té poc suport social, professional o institucional o si pot suposar aïllament. I, finalment, la mobilitat si es produeixen manca d'arrels o no es tenen relacions estables.

En darrer lloc, el **macrosistema**, on s'esmenten aspectes relacionats amb l'estructura sociocultural com és el cas de la situació econòmica i social, per tant, l'existència de crisis econòmiques i el benestar social. I, també fa referència a la ideologia social, així doncs, les actituds envers la infantesa, la dona, la paternitat i maternitat, la violència i les pràctiques educatives disciplinàries.

5.2. Aferrament

Rojas (2021) defineix l'aferrament com "un vincle emocional desenvolupat entre dues persones amb l'objectiu immediat de la cerca i el manteniment de la proximitat". I, afegeix que aquesta proximitat és la que brindarà seguretat i resguard en situacions d'amenaça, i els referents cuidadors compleixen amb les necessitats essencials de l'infant per garantir la seva supervivència: alimentació, descans, higiene, hidratació, entre d'altres. I, l'autora esmenta que els pares són les persones de referència encarregades de proporcionar estabilitat emocional als seus fills. En relació amb aquests vincles progenitors-fills, Fonagy (1999) recull d'altres autores (Ainsworth, 1979 ; Main i Hesse, 1990-2001) quatre tipus d'aferrament:

1. **Segur:** aquests infants tenen facilitat per explorar de forma segura i curiosa, sentint-se tranquils tenint la seva figura materna com a base. Gaudeixen del contacte físic i no mostren ansietat davant de separacions curtes amb els progenitors. Tot i que puguin experimentar moments d'angoixa, quan es reuneixen amb la mare, es tranquil·litzen ràpidament i tornen a jugar amb normalitat.
2. **Insegur/evitatiu:** els nens i nenes quan es separen expressen enuig, però quan tornen a veure la mare, no s'observa disgust, encara que eviten apropar-s'hi. Davant de nous reptes, es mostren prudents a causa de llargs períodes distanciat de la mare. A més, responen a moments d'estrès obviant les seves emocions o comportaments.

3. **Resistent/ambivalent:** els infants durant la separació presenten malestar i en el moment de retrobar-se busquen el contacte amb la mare. Malgrat això, poden expressar passivitat o agressivitat. A més, davant situacions desconegudes, mostren molta preocupació envers la ubicació de la mare i gens d'interès per l'espai on estan. Durant aquests períodes també es veuen manifestacions d'angoixa i ansietat, no es relaxen amb facilitat, ploren amb intensitat i no volen tornar a explorar.
4. **Desorganitzat/desorientat,** les conductes dels infants no tenen cap finalitat, per tant, donen la sensació de caos, d'estar perdut (rescatat de Main i Solomon, 1990). Els infants s'expressen mitjançant cops amb les mans i el cap, presenten immobilització, així com el desig de voler escapar d'una situació fins i tot quan es troben amb els seus referents. En aquest sentit, s'exposa que els cuidadors, han estat per l'infant una font de por i reassegurament que ha generat en el menor intenses motivacions contradictòries. La majoria dels infants que pateixen negligències, abusos o violència tenen conductes associades a aquest tipus d'aferrament (recollit de Cicchetti i Beeghly, 1987 ; Main i Hesse, 1990). Tal com també assenyalen Lyons-Ruth (2004) esmentats a Amar i Berdugo de Gómez (2006), aquest tipus d'aferrament té una vinculació directa amb aquells infants maltractats que presenten distorsió en el procés d'interacció entre els progenitors i els fills. Per tant, coincideixen en el fet que l'aferrament desorganitzat o desorientat correspon a inestabilitat i comportaments tals com: desorientació, moviments congelats o expressions dissociatives (Ibabe, Jaureguizar i Díaz, 2007 citats a Aguiar, Fernández i Pereira, 2015).

En definitiva, l'ésser humà requereix des que neix alimentació i suport, elements claus per determinar el grau en el qual desenvoluparà més o menys resiliència, és a dir, destresa per afrontar els desafiaments i les situacions frustrants, element que és imprescindible per disminuir el risc de patir trastorns mentals en el futur (Rojas, 2021), o bé, en el cas d'infants víctimes de la violència familiar, suposar el punt de partida de patrons transgeneracionals de violència.

5.3. Relació marital

La separació d'una parella, és un esdeveniment extremadament dolorós, ja que es tracta d'una situació molt delicada que implica un procés de dol emocionalment complex. En alguns casos, aquesta separació es converteix en un divorci problemàtic que pot dividir la família en dos grans grups: innocents i culpables, divisió en la qual els infants es troben involucrats de manera

inevitable. En aquests casos, la relació marital es pot convertir en una “guerra” on l’objectiu principal és enderrocar a “l’enemic” que és l’altre progenitor, sense tenir presents als fills, que en la major part dels casos són utilitzats com les armes contra l’altre. Mentrestant, és possible que els infants pateixin moments d’incertesa en els qual es trobin obligats a estar amb un dels dos progenitors. En aquests moments, potser que visquin una situació on sembla que no es considera la seva opinió, ni els seus drets i poden acabar rebent una gran manipulació que els porti a emetre discursos influenciats per una de les dues parts. Durant aquest tipus de separació, és evident la violència que en un principi sorgeix del vincle marital, però aquesta violència pot arribar a afectar els fills que en ocasions són testimonis i víctimes de la violència exercida de manera directa a través d’agressions físiques o verbals (insults, amenaces) o, de forma indirecta, emprant la desqualificació permanent a l’altre progenitor o la imposició d’obstacles per evitar el contacte entre els fills i l’altre progenitor. (Abelleria, 2006)

6. Conseqüències

6.1 Tipus d’impacte

Jiménez (2020), determina que patir violència familiar afecta als plans emocional, físic, cognitiu i de conducta o desenvolupament social de l’infant:

- **Impacte emocional:** Podem trobar conseqüències que tinguin a veure amb diagnòstics d’ansietat o depressió, estrès posttraumàtic, aïllament, problemes d’autoregulació, baixa tolerància a la frustració o poc control de la ira, manca d’empatia i dificultats per expressar i comprendre emocions i trastorns de la conducta o relacionats amb l’aferrament i la vinculació.
- **Impacte físic:** Recull trastorns relacionats amb l’alimentació o el son, però també retard en el creixement o patologies psicosomàtiques. El Protocol de Maltractament Infantil (2013), afegeix retard global en el desenvolupament, lesions cerebrals de diversa gravetat, afeccions a la pell i infeccions i retard en el desenvolupament de les habilitats motores.
- **Impacte cognitiu:** Explicita en l’àmbit educatiu retards en l’aprenentatge del llenguatge o el desenvolupament cognitiu de l’infant, problemes en el desenvolupament de l’atenció, la memòria i la concentració, així com l’alteració del rendiment escolar. A més, també podem detectar problemes amb l’autoestima: baixa autoestima o tendència a no enfrontar-se a noves tasques per por al fracàs o a la frustració i l’aprenentatge de la indefensió. I, en l’àmbit social, trobem problemes d’egocentrisme social i cognitiu.

- **Impacte de conducta i desenvolupament social:** Determina tres tipus de conductes: les externes en el qual fa referència a problemes d'agressivitat, on existeix violència dirigida als altres com agressions o delictes, ja que es recull la delinqüència, les antisocials on s'expliciten actituds d'aïllament i solitud, dificultats en la interacció social i la interpretació de claus socials i escasses habilitats socials, i les conductes internes en referència a problemes d'inhibició i por, dèficit d'atenció o hiperactivitat, rebequeries, immaduresa o dependències tòxiques.

Rojas (2021) afirma que "la negligència i el maltractament en la infància poden marcar la vida dels infants per sempre i desembocar en trastorns psiquiàtrics, afectius o fins i tot de salut". De fet, l'autora afegeix que l'estrès tòxic que pateixen els infants maltractats en edats primerenques, atura el desenvolupament correcte de les relacions neuronals, fet que genera limitacions crucials en l'aprenentatge i el desenvolupament de la conducta del menor. Així doncs, expressa que aquestes limitacions incidiran en la capacitat que té el cos de regular els sistemes nerviosos, per tant, en la resposta que genera l'organisme envers l'emoció o l'estrès provocant en l'infant estats prolongats d'amenaça o hipervigilància, doncs, qualsevol estímul pot provocar en ells reaccions exagerades, ja que demostren una atenció desencertada cap a l'entorn i són incapaços de distingir una amenaça real de quelcom inofensiu, fet que els converteix en infants insegurs i desconfiats.

7. Paper de l'escola: detecció i actuació

Per tal de protegir a un infant o adolescent, mitigar els efectes de maltractament i proporcionar-los les condicions adequades, és imprescindible identificar si el nen/a es troba patint violència familiar, és a dir, detectar el problema. Posteriorment, la notificació és una obligació legal i professional i una condició necessària per permetre la intervenció en casos de maltractament infantil. Per tant, quan des de l'àmbit educatiu es conclou que hi ha senyals raonables que suggereixen una situació de risc o maltractament, el centre ha de notificar als serveis competents en protecció de la infància (Puerta i Colinas (s.d))

7.1. Detecció

La detecció, tal com esmenten Puerta i Colinas (s.d), és crucial perquè els problemes experimentats pels infants que pateixen maltractament es manifesten a través de conductes, símptomes físics i/o emocionals. Aquests senyals o indicis, als quals anomenem indicadors, poden assenyalar una situació de risc, maltractament o abús. Els nens i nenes que són víctimes de maltractament enfronten múltiples dificultats en el seu desenvolupament evolutiu que

impacten negativament en la construcció seva personalitat, per aquest motiu, és essencial la detecció precoç del maltractament a través de la formació per conèixer els senyals i indicadors i l'ús de recursos com els Qüestionaris de Detecció de Risc Social o el Simulador del Mòdul de Suport a la Gestió del Risc (SMSGR).

7.1.1 Senyals i indicadors

Puerta i Colinas (s.d), defineixen els indicadors que poden evidenciar l'existència de violència familiar en infants. En aquest sentit, s'esmenten els següents:

- Indicadors de maltracte físic:

Físics		
<p>Lesions cutànies:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Senyals: ferides (esgarrapades, talls...). - Esquinçaments. 	<p>Lesions òssies:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fractures ossos. - Menor de 2 anys: qualsevol fractura, torçament o luxació. 	<p>Lesions internes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Abdominals, oculars o neurològiques. - Asfixia o ofegament. - Intoxicacions accidentals.
Conductuals		
<ul style="list-style-type: none"> - Introspecció: evita contacte físic/despullar-se amb adults. - Contradicció: agressivitat i timidesa. - Sensació: rebuig i baixa autoestima. - Emoció: por de tornar a casa. 		
Dels adults responsables, pares o cuidadors		
<ul style="list-style-type: none"> - Disciplina inapropiada segons edat, falta comesa o condició de l'infant. - Explicació insuficient o inexistent respecte la lesió. - Resposta il·lògica, poc convincent o contradictòria. - Percepció negativa de l'infant. - Abús d'alcohol o drogues. 		

Font: Taula d'elaboració pròpia

- Indicadors d'abandonament o negligència:

Físics

<ul style="list-style-type: none"> - Alimentació, hàbits, condicions higièniques i horaris inadequats. - Absència escolar. - Excés o manca de supervisió mèdica. - Freqüència d'accidents per exposició a situacions perilloses sense vigilància.
Conductuals
<ul style="list-style-type: none"> - Comportaments: apatia, hiperactivitat, agressivitat, antisocials, tendència a la fantasia i cerca d'atenció adulta. - Contradicció: manifestacions afectives extremes o mostres de desconfiança. - Retard en les àrees maduratives i problemes d'aprenentatge escolar.
Dels adults responsables, pares o cuidadors
<ul style="list-style-type: none"> - Vida caòtica a la llar. - Apatia o incompetència per atendre a l'infant. - Malaltia mental, crònica o baix nivell intel·lectual.

Font: Taula d'elaboració pròpia

- Indicadors de maltracte emocional:

Físics
<ul style="list-style-type: none"> - Retard no orgànic del creixement. - Malalties d'origen psicossomàtic.
Conductuals
<ul style="list-style-type: none"> - Dificultats o retard en el seu desenvolupament evolutiu i/o cognitiu. - Autoestima baixa i excessiva preocupació per agradar a les figures d'autoritat. - Relació psicoafectiva: ansietat o rebuig, escassa discriminació i passivitat en les relacions socials. - Senyal de trastorn emocional: rebuig, pessimisme, ansietat, depressió, preocupació, absència de comunicació, moviments rítmics repetitius... - Trastorn del son i/o control d'esfínters o conductuals: retraïment, conducta antisocial, compulsiva o d'autolesió. - Contradicció: passivitat o conducta agressiva extrema i conductes adultes

inadequades o excessivament infantils.
Dels adults responsables, pares o cuidadors
<ul style="list-style-type: none"> - Rebuig: iniciatives primàries d'aferrament, exclusió d'activitats familiars, valoració negativa, humiliacions verbals, negació d'amor... - Intimidació: amenaces càstigs extrems i sinistres i exigència d'objectius inassolibles. - Aïllament: conductes antisocials i prohibició d'interacció amb infants.

Font: Taula d'elaboració pròpia

7.1.2 Qüestionaris de risc social

Al Protocol de Maltractament Infantil (2013), es destaca la importància dels Qüestionaris de Detecció del Risc Social¹. En ell, s'esmenta que són una eina clau en l'àmbit educatiu perquè permeten identificar i detectar situacions de risc que poden estar perjudicant el benestar i desenvolupament dels infants. A més, es menciona que permeten als educadors sistematitzar les seves observacions a través d'un document (els qüestionaris) de manera que poden recollir la informació més rellevant en referència a les conductes dels alumnes i el seu entorn, fet que facilita la detecció precoç de possibles riscos socials que puguin patir els infants. Dit amb unes altres paraules, el fet de registrar la informació específica relacionada amb el comportament, les relacions socials, l'estat emocional..., permet als docents identificar patrons que poden indicar que es requereix intervenció, sobretot perquè amb els qüestionaris compten amb una base objectiva, és a dir, un suport que els ofereix seguretat per abordar casos de risc social.

En definitiva, com es menciona al Protocol de Maltractament Infantil (2013), aquests qüestionaris són eines que donen gran suport als educadors, ja que els permeten acompanyar les seves observacions amb un document guiat i els ajuden a sistematitzar l'observació i detecció precoç davant casos de risc social, contribuint amb aquest recurs a garantir el benestar dels infants dins i fora de l'àmbit educatiu.

7.1.3 Simulador del Mòdul de Suport a la Gestió del Risc (SMSGR)

El simulador del Mòdul de Suport a la Gestió del Risc (SMSGR)² desenvolupat per la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA), com a part del projecte Registre Unificat de Maltractament Infantil (RUMI)-Infància Respon, ha comptat amb la participació de

¹ Qüestionaris de Detecció del Risc Social: [untitled \(conrecursos.org\)](http://conrecursos.org)

² Simulador del Mòdul de Suport a la Gestió del Risc (SMSGR): [Rumi \(gencat.cat\)](http://rumi.gencat.cat)

més de dos-cents professionals dels àmbits dels Serveis Socials, Ensenyament, Salut i Mossos d'Esquadra. Aquesta eina té com a objectiu millorar la coordinació, la detecció i la prevenció del maltractament infantil, i pretén ser una ajuda per als professionals i la ciutadania. En aquest sentit, pretén proporcionar suport als professionals per avaluar les situacions de risc o maltractament que podrien afectar un fetus, un nadó, un nen o un adolescent. A més, ofereix assessorament sobre les accions més adients en cada cas específic, amb la finalitat de millorar la detecció i la prevenció d'aquestes situacions.

L'aplicació utilitza les dades introduïdes per l'usuari, que inclouen informació sobre l'edat del nen, el seu sexe, l'àmbit d'actuació de la persona que completa el qüestionari (Ensenyament, Serveis Socials, Salut o Mossos d'Esquadra), així com tots els detalls rellevants sobre els fets observats des de diverses perspectives: l'aspecte físic i la situació del nen, l'àrea emocional i el seu comportament, el desenvolupament i aprenentatge, la relació amb els pares i tutors, i el context social, personal i familiar (Anònim).

7.2. Actuació: Notificació i derivació

Puerta i Colinas (s.d), detallen el procediment que els docents han de seguir quan sospiten o coneixen casos de maltractament infantil. Les sospites poden sorgir per canvis en el comportament dels infants, signes físics de maltractament o, el testimoni directe de l'infant a l'adult o a un company.

En cas de tenir el testimoni de l'infant, cal escoltar-lo amb serietat, assegurar-li que no és el culpable, i documentar el que ha explicat evitant fer-ho davant d'ell. Si un docent sospita que un infant necessita protecció, ha de comunicar-ho al tutor i fer una observació sistemàtica en diferents contextos, recollir informació d'altres mestres i professionals, i entrevistar la família i l'infant si cal. L'equip directiu ha d'estar informat i, si cal, s'han de prendre accions conjuntes per millorar la situació de l'alumne. Si es requereix, s'han de consultar serveis especialitzats i, en casos greus, derivar immediatament als Serveis Sanitaris, Serveis Socials, o la Policia.

Si es realitza entrevista a l'infant, cal adaptar-se a la seva edat utilitzant recursos propers (jocs, dibuixos, contes...), garantint que l'entrevista sigui conduïda per una persona de confiança en un espai tranquil i privat. No s'ha de fer l'entrevista amb més de dues persones, ni fer que repeteixi el testimoni, suggerir respostes o pressionar-lo. I, es recomana evitar gestos de sorpresa o desaprovació sobre la família i no fer judicis sobre l'infant o el seu relat.

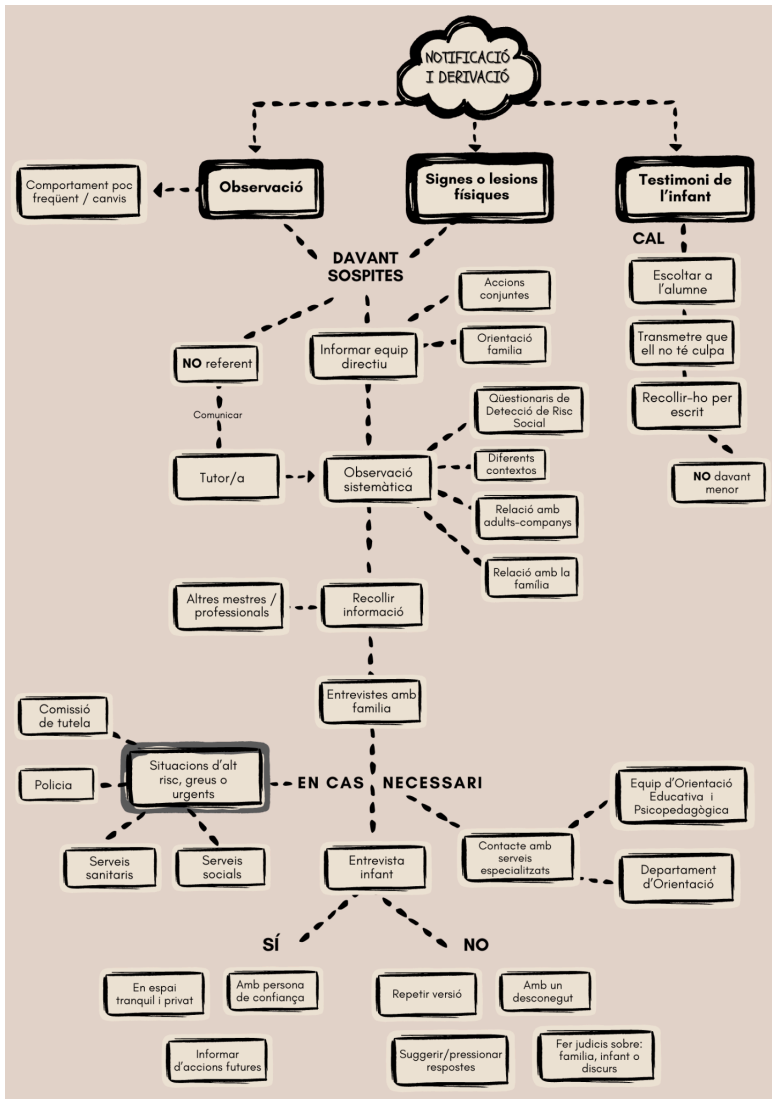

Figura 1: Diagrama processual que mostra el protocol de notificació i derivació davant un cas de violència familiar. Font: Elaboració pròpia

PART III: METODOLOGIA

8.1 Diagnosi del context socioeducatiu

Abans, per tal de poder crear un recurs en línia que proporcioni als docents la informació necessària per poder detectar un cas de violència familiar i actuar, considero que necessito conèixer el punt de vista de les mestres d'educació infantil, per tant, duré a terme una diagnosi exploratòria a través d'un qüestionari (*vegeu Annex 1*) dirigit a mestres d'educació infantil per conèixer quin és el punt del qual partim, és a dir, quines formacions tenen respecte a aquesta temàtica, doncs, què coneixen de la violència familiar i en quin grau consideren que poden detectar un cas i actuar-hi. Així doncs, aquesta part és prèvia a la creació del meu recurs i la realitzaré partint d'aquesta taula d'especificació:

FORMULARI			
OBJECTIU	DIMENSIONS	SUBDIMENSIONS	PREGUNTES
Conèixer quina formació sobre la violència familiar han rebut les mestres i en quin grau consideren que poden detectar un cas i actuar-hi mitjançant uns qüestionaris amb la finalitat de fer una diagnosi de camp.	Dades identificatives	Sexe, edat, modalitat del centre, formació prèvia	1, 2, 3, 4, 5
	Formació	Presència/absència	6
		Mitjà d'accés	7, 9
		Valoració personal	8, 12, 13, 14
	Coneixements	Protocol/ Factors de risc / Impactes / Qüestionaris de Risc / Simulador del Mòdul de Suport a la Gestió del Risc	10, 11, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22
	Experiència professional	Vivència	23
	Recurs	Posicionament	24, 25

Font: Taula d'elaboració pròpia

A continuació, analitzaré els resultats obtinguts amb aquest formulari que em permetran fer una diagnosi del context socioeducatiu, així doncs, cal esmentar que aquests resultats es poden veure amb més detall a [l'Annex 2](#).

Pel que fa a les **dades identificatives**, he realitzat el qüestionari a un total de 25 mestres d'educació infantil, 24 dones i 1 home (*figura 2, annex 2*). Aquestes persones estaven dividides en 4 franges d'edat: un 20% corresponent als més joves que tenien entre 25-35 anys, un 24% eren persones entre els 35-45 anys, el percentatge més elevat, un 44% de persones que tenien entre 45-55 anys i, finalment un 12%, el percentatge més petit, corresponent a persones dels 55-65 anys (*figura 3, annex 2*). En referència a la modalitat de centre, la gran majoria exercien en centres públics (84%), tot i que també trobem representació de centres concertats amb un 12% i un 4% de centre privat (*figura 4, annex 2*). La ubicació d'aquests centres en gairebé la meitat dels casos era al municipi de Barcelona amb el 44% de les respostes, també una gran part del percentatge restant pertany a Ripollet amb un 28%, i, per últim, representacions de municipis propers a Barcelona tals com Badalona (4%), Badia del Vallès (4%), Cerdanyola del Vallès (4%), Terrassa (8%), o la Palma de Cervelló (4%) i, una petita representació de Tarragona (Arboç) amb un 4% (*figura 5, annex 2*). Finalment, pel que fa a la formació prèvia a accedir al Grau d'Educació Infantil, trobem que gran part de les persones enquestades han realitzat

Batxillerat (28%) o Cicle formatiu (28%), un 16% esmenta haver cursat altres llicenciatures (Pedagogia, Psicologia, Educació Primària...), d'altres COU (12%) i el percentatge restant (16%) manifesta altres tipus d'accés (Educació Secundària Obligatoria...) (*figura 6, annex 2*).

Centrant l'atenció en la **formació**, un 32% afirma haver rebut formació sobre violència familiar, la qual cosa ens indica que un alt percentatge, el 68% no ha rebut cap tipus de formació sobre aquesta temàtica (*figura 7, annex 2*). En referència al mitjà d'accés a la formació, 37,5% van rebre aquesta formació al centre escolar, 25% a la Universitat, un altre 25% per iniciativa pròpia i un 12,5% al Cicle formatiu (*figura 8, annex 2*). Les formacions, però, no han estat l'únic mitjà d'accés a la informació, ja que un 36% manifesta haver buscat informació sobre violència familiar a internet (*figura 9, annex 2*). Considerant les valoracions personals, cal esmentar que l'opinió de la informació rebuda a les formacions és positiva, considerant-la força útil amb una mitjana de 4 sent 5 la màxima puntuació en aquesta escala de Likert (*figura 10, annex 2*). Malgrat aquesta valoració positiva, cal esmentar que la resta de valoracions són força negatives, ja que el 44% considera insuficient la informació sobre violència familiar rebuda pel centre (*figura 11, annex 2*) i el 40% considera també insuficient la formació que ha rebut sobre aquesta temàtica al llarg de la seva trajectòria com a docent (*figura 12, annex 2*). I, la preocupació en aquest sentit augmenta quan parlem de detecció, ja que només un 4% es posiciona totalment d'acord davant l'afirmació: "Considero que tinc la informació necessària per detectar un cas de violència familiar a l'aula". Li segueix un 16% que està força d'acord amb aquesta afirmació, però preocupa un alt percentatge de persones que estan totalment en desacord (20%) o poc d'acord (32%) (*figura 13, annex 2*).

Endinsant-nos en els **coneixements** dels docents, cal destacar la informació que tenen sobre el protocol del centre davant un cas de violència familiar, ja que només el 60% el coneixen (*figura 14, annex 2*) i, d'aquest percentatge tan sols el 40% ha rebut informació detallada d'aquest protocol en un claustre (*figura 15, annex 2*). Malgrat això, els coneixements creixen quan parlem de factors de risc on la gran majoria (84%) consideren conèixer almenys alguns dels factors que intervenen (*figura 16, annex 2*) i entre els quals destaquen sobretot els hàbits dels progenitors, el nivell socioeconòmic, els trastorns mentals i l'entorn (on viu) (*figura 17, annex 2*). Succeeix el mateix amb els impactes, on el 76% reconeix almenys alguns dels impactes que pateixen en els diferents àmbits (emocional, físic, cognitiu o social) (*figura 18, annex 2*), entre els quals destaquen canvis en la conducta, dificultats en l'aprenentatge, baixa autoestima, tristesa i aïllament... (*figura 19, annex 2*) En referència als Qüestionaris de Detecció de Risc Social el coneixement és escàs, sent un 12% el que coneix aquests qüestionaris per detectar

(figura 20, annex 2) i, només un 11,1% de les persones que el coneixen, n'ha fet ús (figura 21, annex 2). En aquest sentit, trobem una resposta semblant davant el Simulador del Mòdul de Suport a la Gestió del Risc on només un 8% el coneixen (figura 22, annex 2) i, d'aquestes persones, trobem divisió perquè una persona el coneix i l'ha fet servir i, l'altre el coneix, però no l'ha utilitzat (figura 23, annex 2).

Considerant l'**experiència professional**, en referència a la vivència del cas d'un infant que hagi patit violència familiar, la resposta de les mestres d'educació infantil sempre ha estat encaminada a trobar suport del centre (direcció, psicopedagoga, psicòloga) a qui notificar la situació per poder derivar a serveis externs (Serveis d'informació i atenció a les dones en situació de violència masclista, Serveis Socials...) en cas que fos necessari (figura 24, annex 2).

Pel que fa al posicionament sobre la possibilitat de disposar d'un **recurs**, el 100% ha respost que li agradaria comptar amb un recurs on es recollís tota la informació per detectar i actuar davant un cas de violència familiar (figura 25, annex 2) i, també per unanimitat, han considerat que una pàgina web en la qual es recollís aquesta informació, podria ajudar a la seva tasca docent (figura 26, annex 2).

En definitiva, considero que aquesta diagnosi del context socioeducatiu ha demostrat que, existeix el problema del qual parteix el meu treball de fi de grau, és a dir, que és cert que els docents no tenen la informació necessària per detectar i actuar davant un cas de violència familiar a les aules i, per descomptat, es demostra la necessitat d'actuar davant aquesta situació i dissenyar recursos que puguin ajudar als mestres en la seva tasca docent i proporcionar-los la informació essencial per poder detectar i actuar.

8.2 Context de la producció

La meva pàgina web està enfocada cap a un context educatiu escolar, més concretament, va dirigida a mestres d'educació infantil, per tant, que es troben en contacte amb infants durant els seus primers anys de vida (0-6). He decidit aquest públic perquè durant la meva experiència en pràctiques en els diferents centres educatius m'he adonat que els docents es troben carregats de formacions i tenen molta feina, però considero que no tenen la informació necessària per poder actuar davant un cas de violència familiar. De fet, aquest pensament l'he pogut comprovar amb la diagnosi del context socioeducatiu on els resultats han demostrat que els mestres tenen molt poca formació en referència a la violència familiar i que no se senten

preparats per detectar un cas i actuar, així doncs, reconec la urgència d'oferir als docents un recurs accessible on ells puguin trobar tot allò necessari per respondre davant un cas.

8.3 Justificació tècniques i/o instruments del producte

Biber et al. (2018), recollit a Biber (2021), argumenta que l'escola entesa com a institució socioeducativa, no és aliè al període de canvi social actual que ha passat d'una cultura impresa, a una cultura de caràcter digital. Numas (2019), mencionat a Colquinchagua i Pincho (2021), també expressa que aquesta situació, ha facilitat que diverses eines relacionades amb les Tecnologies de la Informació i Comunicació (TIC), es converteixin en un mitjà comunicatiu indispensable pel procés d'ensenyament i aprenentatge. En aquest sentit, Colquinchagua i Pincho (2021), argumenten que en l'actualitat els sistemes educatius a escala mundial estan patint transformacions pels avenços tecnològics permanents, però també per la recent situació pandèmica que va portar la comunitat educativa a treballar i estudiar des de la virtualitat.

Tenint presents els arguments esmentats anteriorment, penso que els i les docents després de la crisi pandèmica que vam viure, estan molt més familiaritzats amb les eines digitals i, considero que crear una pàgina web pot ser una bona manera de continuar amb aquesta virtualitat que permet accedir a la informació de manera ràpida i autònoma. De fet, Fajardo i Cervantes Estrada (2020), indiquen que l'educació virtual es troba considerada per a la majoria de les persones com una oportunitat de creixement personal i professional, perquè permet la formació en qualsevol lloc del món. Per tant, es tracta d'un recurs al qual poden accedir en qualsevol moment, sense restriccions de temps o espai.

Com he esmentat, el meu producte és una pàgina web que, Biber et al. (2021), defineix com "documents de text des dels quals es referencien un conjunt de recursos, que poden ser imatges, animacions, documents, altres pàgines, etc." p.5. A més, l'autor determina que, dins de les pàgines web, destaquen dos tipus de portals: l'institucional que és un espai virtual que recull serveis per l'usuari d'internet, recopila la informació i es configura en un punt d'inici per apropar-se a un tema o institució, i també es troba el portal educatiu que són espais que ofereixen informació, recursos i materials relacionats amb l'àmbit de l'educació. En el meu cas, la pàgina web, està adreçada a un context escolar, per tant, el tipus de portal escollit és l'educatiu, ja que recull informació essencial per la tasca docent a les aules. Si més no, el portal educatiu té dues naturaleses definides per López Carreño (2007), la naturalesa informativa que s'accedeix per obtenir una dada concreta i acostuma a pertànyer a institucions, i la naturalesa formativa que són entorns de formació en línia (teleformació), que és la naturalesa que

correspon a la meua pàgina web. I, dels tres tipus de recursos educatius que defineix l'autora: recursos per a docents, recursos per a l'alumnat o bitàcoles (diari personal o llistat de successos), com ja he esmentat es troba dins dels recursos per a docents. En definitiva, la meua web és un portal educatiu, de naturalesa formativa destinat a mestres amb versió escriptori, és a dir, per accedir a través de l'ordinador.

8.4 Producte

Per decidir de la pàgina web, he creat una taula d'especificació on he volgut detallar quins són els aspectes que vull tractar a la meua pàgina i en quines seccions vull dividir aquest contingut. Així doncs, he seguit una metodologia basada en la lectura del meu índex i la posterior selecció dels apartats que vull tractar a la web que apareixen detallats en la taula d'especificació que adjuntaré a continuació:

CONTINGUTS DE LA PÀGINA WEB		
OBJECTIU	DIMENSIONS	SUBDIMENSIONS
Crear un recurs en línia informatiu i accessible per proporcionar informació als docents per poder detectar i actuar davant un cas de violència familiar amb la finalitat de poder ajudar a infants que pateixen violència familiar.	Definició i tipus	Física, emocional, sexual, negligència i corrupció.
	Influència del context familiar	Factors de risc: desenvolupament individual, microsistema, exosistema i macrosistema.
		Aferrament (desorganitzat/desorientat)
		Relació marital (divorci problemàtic)
	Conseqüències: Tipus d'impacte	Emocional
		Físic
		Cognitiu
		De conducta i desenvolupament social
	Detecció	Senyals i indicadors
		Qüestionaris de Detecció de Risc Social
		Simulador del Mòdul de Suport a la Gestió del Risc (SMSGR)
	Actuació	Notificació i derivació

Font: Taula d'elaboració pròpia

La meua pàgina web allotjada a aquest enllaç: [Inici | Violencia Familiar \(rodriuezcortesnay.wixsite.com\)](http://Inici_Violencia_Familiar_rodriuezcortesnay.wixsite.com), recull la informació esmentada anteriorment. Per fer-ho,

primer he volgut crear una portada que cridés l'atenció (figura 27). Així doncs, he escollit un dibuix on apareix un infant aterroritzat i penso que aquest dibuix genera impacte. A més, també he introduït un títol que indica quina és la temàtica de la pàgina i he especificat l'edat a la qual fa referència la informació.

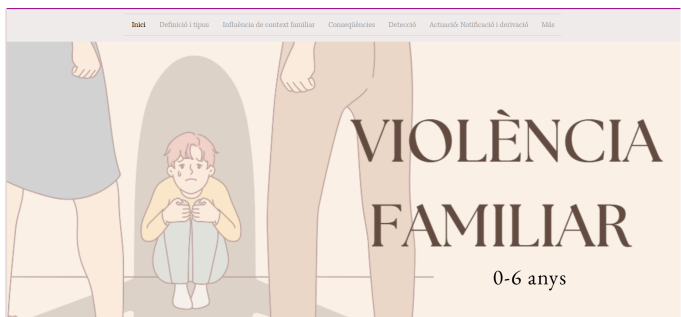

Figura 27: Captura de pantalla que mostra la portada de la pàgina web. Font d'elaboració pròpia.

Seguidament, l'acompanya una petita descripció on s'explica en què consisteix aquest espai digital i s'especifica el públic al qual pretén arribar.

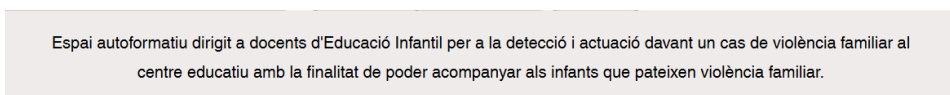

Figura 28: Captura de pantalla de pàgina web que mostra la descripció inicial. Font: Elaboració pròpia.

En la part superior de la pàgina web, apareix un menú on es troben totes les seccions en les quals he organitzat la informació (figura 29) detallada a la taula d'especificació de l'apartat anterior, i, es pot accedir amb facilitat perquè només cal posicionar el ratolí a sobre i es despleguen els subapartats que apareixen en aquella secció (figura 30).

Figura 29: Captura de pantalla de pàgina web que mostra el menú. Font: Elaboració pròpia.

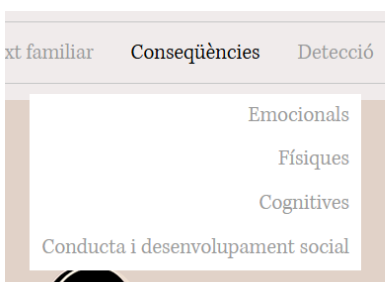

Figura 30: Captura de pantalla de pàgina web que mostra els subapartats. Font: Elaboració pròpia.

Pel que fa al disseny, tota la web segueix una tonalitat cromàtica basada en colors neutres perquè considero que la temàtica que es tracta requereix formalitat i, per aquest motiu, la pàgina conté colors neutres i informació i títols en blanc i negre. A més, la modalitat d'organització de la informació he volgut que sigui esquemàtica, per tal de presentar la

informació de manera clara, directa i atractiva. Així doncs, la pàgina web compta amb esquemes, taules, diagrames... que considero que faciliten l'autoformació (*figura 31*).

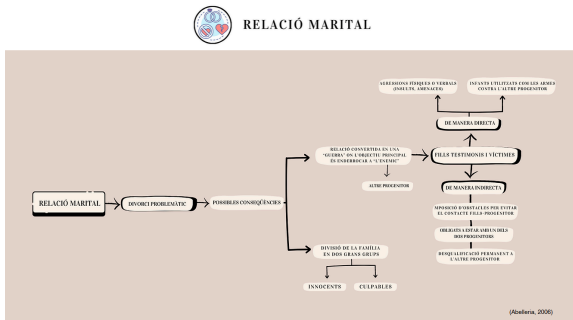

Figura 31: Captura de pantalla d'un apartat de la pàgina web. Font: Elaboració pròpia.

8.5 Criteris de validació

Per tal de validar el meu producte he elaborat uns criteris de validació que es divideixen en seccions: dada identificativa, disseny, contingut, organització, aplicació/transferència i opinió. Cal esmentar, que aquests criteris es troben detallats amb preguntes recollides en un formulari (*vegeu Annex 4*).

FORMULARI DE VALIDACIÓ		
DIMENSIÓ	SUBDIMENSIÓ	PREGUNTA
Dada identificativa	Càrrec i funció	1
Disseny	Opinió: recurs atractiu	2
	Grau d'adequació: lletra, colors, símbols/imatges...	3, 4, i 5
	Possibilitat de canvi	6
Contingut	Continguts = Realitat	7
	Valoració: informació	8, 9 i 10
	Possibilitat de canvi	11
	Possibilitat d'afegir contingut	12 i 13
Organització	Opinió: distribució, organització i la seva modalitat	14, 16, 17 i 18
	Possibilitat de canvi	15
Aplicació/transferència	Utilitat en educació infantil	19 i 20
	Ampliació destinataris: primària, secundària i altre context no escolar.	21, 22, 23, 24 i 25

Opinió	Objectiu	26
	Valoració general	27

Font: Taula d'elaboració pròpia

8.6 Validació experts: Resultats, Aplicació i Transferència

Per validar la meua pàgina web, necessito el suport d'un/a professional, que pugui determinar si recull tot el que és necessari (factors de risc, impactes en l'infant, conductes freqüents...) per poder detectar un cas i actuar. En aquest sentit, he contactat amb la Coordinadora de Coeducació, Convivència i Benestar de l'alumnat (COCOBE) fet que m'ha permès conèixer la valoració d'una persona que té dins l'escola una responsabilitat social rellevant, les respostes del formulari es poden veure en profunditat a l'[Annex 4](#). Per tal de saber amb certesa el seu paper, el primer que he volgut és conèixer quin **càrrec i funció** té en el centre, en aquest cas, és mestra d'educació especial i COCOBE (*figura 32, annex 4*).

Un cop, coneixem la seva funció, donem lloc a preguntes referents al **disseny** en les quals ha considerat que la meua pàgina web és un recurs atractiu (*figura 33, annex 4*), que la mida i tipologia de la lletra (*figura 34, annex 4*), així com els colors (*figura 35, annex 4*) i símbols/imatges (*figura 36, annex 4*) que apareixen a la web són adequats. I, com a aspecte millorable de la web en referència al disseny, ha esmentat que l'accés a alguns subapartats fos clicant els dibuixos que identificaven aquestes seccions (*figura 37, annex 4*).

Quant al **contingut**, considera que totes les seccions: Definició i tipus, Influència del context familiar, Conseqüències (tipus d'impacte), Detecció i Actuació, es corresponen amb la realitat (*figura 38, annex 4*). A més, també ha considerat que apareix la informació necessària per detectar un cas de violència familiar a l'aula (*figura 39, annex 4*) i valora aquesta informació amb la màxima puntuació (5) determinada amb l'escala de Likert (*figura 40, annex 4*). I, de fet, considera que la informació és clara i entenedora (*figura 41, annex 4*). Si més no, ofereix la possibilitat d'afegir contingut a la web pel que fa als indicadors de negligència, ja que explicita que també es considera un indicador no donar a l'infant l'atenció psicològica des de l'escola o serveis es recomanen. I, expressa que li ha costat entendre una mica la infografia de notificacions (*figura 42, annex 4*). Malgrat això, determina que no troba a faltar cap aspecte essencial per detectar i actuar davant un cas de violència familiar (*figura 43, annex 4*), però que es podria afegir el que ha esmentat que és un indicador de negligència (*figura 44, annex 4*).

Pel que fa a **l'organització**, considera que la distribució de la informació és adient (*figura 45, annex 4*). Tot i que expressa, que en relació amb l'organització canviaria el cicle del vincle d'aferrament desorganitzat perquè no acaba d'entendre per què està en forma de cicle (*figura 46, annex 4*). En referència a la modalitat d'organització de caràcter més esquemàtic, considera que és molt adequada (*figura 47, annex 4*) i està força d'acord amb l'afirmació "Haver organitzat la informació de manera esquemàtica (taules, mapes conceptuals, diagrames...) ha facilitat la seva comprensió" (*figura 48, annex 4*). Finalitza aquesta secció amb la valoració de l'organització amb la màxima puntuació segons l'escala de Likert, en aquest cas, puntuació numèrica d'un 5 (*figura 49, annex 4*).

Aprofundint en **l'aplicació i transferència**, primer valora l'aplicació d'aquesta pàgina web en el context escolar a educació infantil amb un 5, sent aquesta la puntuació més alta de l'escala de Likert (*figura 50, annex 4*). Si més no, considera que la seva transferència no es limita només a infantil. De fet, es mostra totalment en desacord amb l'afirmació "Aquesta web NOMÉS la poden utilitzar mestres d'educació infantil" (*figura 51, annex 4*). A més, respon que sí davant la possibilitat que aquesta pàgina web pugui ser útil per a altres nivells educatius especificant primària (*figura 52, annex 4*) i secundària (*figura 54, annex 4*). Per tant, considera que es pot transferir a altres nivells educatius, sense realitzar cap modificació (*figures 53 i 55, annex 4*). Però no només a altres nivells educatius, sinó també, determina que aquesta pàgina web pot ser útil en altres contextos que no sigui l'escolar i, proporciona exemples com monitors de lleure i extraescolars o professionals de centres oberts (*figura 56, annex 4*).

Finalment, en la secció de **valoració general**, s'ha posicionat totalment d'acord davant aquesta afirmació "S'ha aconseguit l'objectiu: *Crear un recurs en línia informatiu i accessible per proporcionar informació als docents per poder detectar i actuar davant un cas de violència familiar al centre educatiu amb la finalitat de poder acompanyar als infants que pateixen violència familiar.*", que correspon a l'objectiu general del meu TFG (*figura 57, annex 4*). I l'ha acompanyat amb un comentari on expressa la seva opinió personal, en aquest cas conclou dient: "M'ha agradat molt, com a COCOBE és una eina que em pot ajudar molt i que em sembla molt interessant" (*figura 58, annex 4*).

Considero que els resultats obtinguts en la validació de la meva pàgina web han estat molt positius perquè en general les valoracions indicaven que el meu producte era adient pel que fa al disseny, contingut, organització i aplicació. Malgrat això, la validació de l'experta també demostra que hi ha alguns aspectes que es podrien millorar com és la presentació de la

informació de l'aferrament en cicle que va ser una decisió merament estètica, però que en la transmissió de la informació pot generar dubtes per la seva estructura cíclica, ja que sembla que són dependents uns aspectes dels altres i, que per arribar al següent ha de fer-se el pas anterior, fet no correspon amb la realitat. Amb el diagrama que apareix en l'apartat d'actuació succeeix quelcom semblant perquè menciona que no ho acaba d'entendre, aquesta manera d'organitzar la informació també va ser una decisió estètica, encara que també vaig considerar la necessitat d'esquematzar el contingut. Després de la valoració, trobo que potser s'hauria de detallar amb més profunditat els passos a seguir o bé una altra alternativa seria separar-ho segons la via d'accés a la informació per tal que sigui més senzill entendre-ho. Quant a la transferència, l'experta ha considerat que la meua pàgina web podia anar més enllà del nivell d'educació infantil, així com del context escolar. En aquest sentit, es proposava per part de la professional que validava el producte la possibilitat de transferir-ho a altres contextos no escolars o altres nivells educatius tals com primària i secundària sense la necessitat de realitzar canvis. En definitiva, penso que ha estat una validació positiva i constructiva, ja que he pogut comprovar que s'assolia el meu objectiu, però a la vegada també m'ha permès fer autocrítica d'aspectes que es podrien millorar.

PART IV: CONCLUSIONS

9. 1 Conclusions finals

En aquestes conclusions, primer, es valorarà l'assoliment dels objectius proposats a l'inici, seguidament, es considerarà l'aportació del meu producte i del treball en global, es reflexionarà sobre la vivència personal durant el projecte i, per acabar, es parlarà de possibles línies de continuïtat per a futures investigacions referents a aquesta temàtica.

Pel que fa als **objectius**: Centrant l'atenció en el **general** que consisteix a *crear un recurs en línia formatiu i accessible per proporcionar informació als docents per poder detectar i actuar davant un cas de violència familiar al centre educatiu amb la finalitat de poder acompanyar als infants que pateixen violència familiar*, considero que s'ha assolit perquè he pogut dissenyar aquest recurs, ja que he fet una pàgina web que és de caràcter formatiu i accessible i, que a través d'aquest recurs facilito als docents la informació necessària per a la seva detecció i actuació. En aquest sentit, a més de la meua percepció, també tinc el suport de la professional que m'ha validat la meua pàgina web i que ha determinat en el formulari que efectivament, aquest objectiu estava assolit. Aprofundint en els **específics**, d'una banda, penso que l'elaboració del marc teòric m'ha permès 1) *conèixer quins són els factors que intervenen en la*

violència familiar, les seves conseqüències i el paper de l'escola mitjançant la recerca d'informació, així com 2) analitzar les conseqüències de la violència familiar en els infants, incloent aspectes emocionals, psicològics, cognitius i socials. D'altra banda, la necessitat de crear un bon producte m'ha portat també a 3) investigar les millors pràctiques i protocols existents per a la detecció i actuació davant de casos de violència familiar en l'àmbit escolar i el fet de comprovar la seva adequació, m'ha conduït a 4) validar el meu producte a partir de l'avaluació externa d'una professional en l'àmbit familiar i el benestar dels infants.

En referència a l'**aportació** del meu producte i del treball en global, penso que el meu TFG ha permès la creació d'una pàgina web on es recollís informació per la detecció precoç i l'actuació davant un cas de violència familiar. Per tant, s'ha creat un producte autoformatiu accessible que mitjançant el formulari a mestres d'educació infantil en la diagnosi del context, considerant les opinions de les docents que van esmentar que els agradaria disposar d'un recurs on es recollís tota la informació i que fer-ho a través d'una pàgina web els podria ajudar a la seva tasca docent. A més, aquesta aportació ha estat reconeguda també per l'experta en aquesta temàtica que ha considerat que era una eina que podia servir per detectar i actuar davant la violència familiar a l'educació infantil, primària i secundària, així com en altres contextos no escolars.

Considerant la meua **vivència personal**, crec que realitzar aquest treball amb una temàtica tan delicada, ha suposat enfrontar-me a una realitat dura on he pogut conèixer tot allò que s'amaga darrere del maltractament a un infant. Així doncs, la investigació m'ha permès descobrir la invisibilitat que continua tenint aquesta problemàtica social i la desinformació a la qual hem de fer front les docents en actiu i les futures generacions de mestres per poder acompanyar als infants des de les aules. Com a estudiant, he trobat la necessitat de cercar aquella informació que no havia rebut durant el grau, però fer aquest TFG m'ha proporcionat eines per poder crear recursos formatius per a docents i, en aquest cas, el present treball per desgràcia penso que em farà servei en el meu futur professional.

Finalment, pel que fa a possibles **línies de continuïtat** per a futures investigacions referents a aquesta temàtica, penso que el meu TFG ha estat una petita mostra de la realitat existent al món de l'educació i, també en la societat. En aquest sentit, considero que la desinformació que he pogut comprovar, obre un camí a futures investigacions que puguin abordar problemàtiques socials i, d'aquesta manera proporcionar eines i recursos per enfrontar aquestes situacions, dins i fora del context escolar.

9.2 Contribució als Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)

Considero que el present treball manifesta un fort compromís amb els ODS perquè pretén abordar una problemàtica social que perjudica el benestar social, físic i emocional de gran part de la comunitat. Si bé és cert que té gran relació amb molts dels objectius, és innegable que contribueix de manera significativa a l'**ODS 16**: Pau, justícia i institucions sòlides, ja que una de les metes que pretén assolir aquest objectiu és “posar fi al maltractament, l'explotació, la tracta i totes les formes de violència i tortura contra els nens”. Així doncs, penso que el meu TFG contribueix a aturar qualsevol tipus de violència dirigida als infants, i, és per aquest motiu que he creat un recurs que proporcioni eines als agents educatius per intervenir i aturar la violència, en el meu cas, cap als menors.

El meu TFG està estretament relacionat amb l'ODS 16, però és cert que hi ha d'altres que juguen un paper important en l'erradicació de la violència familiar, especialment, els que defensen unes condicions mínimes com ho són l'**ODS 1**: Fi de la pobresa, el **2**: Fam Zero, el **3**: Salut i Benestar i el **8**: Treball decent i creixement econòmic. Considero que el meu TFG està connectat amb aquests ODS perquè el nivell econòmic, la situació laboral i no respondre a les necessitats bàsiques (alimentació, higiene i salut) poden ser factors de risc o indicadors de l'existència de violència familiar, per tant, és necessari treballar en ells per oferir bones condicions i eliminar aquests factors de risc. De fet, el darrer aspecte que fa referència a les necessitats bàsiques és un dels tipus de maltractament infantil, en aquest cas, fa referència a negligència. Si més no, també hi ha un altre indicador que entra en joc i té a veure amb l'**ODS 5**: Igualtat de gènere, ja que la perspectiva social respecte al paper de les dones pot influir en l'existència de violència familiar, així com l'existència de relacions maritals on es produeix maltractament físic o verbal que acaba repercutint en el menor, fins i tot, en alguns casos acaben amb la seva vida com succeix en la violència vicària.

Finalment, crec que l'**ODS 4**: Educació de qualitat, es troba implícit en aquest treball perquè espero que el meu producte pugui contribuir a millorar l'educació proporcionant eines als docents per garantir el benestar dels infants dins i fora de les aules.

10. REFERÈNCIES

10.1 Bibliografia

Rodrigo, M. J., & Palacios, J. (1998). Familia y desarrollo humano. Editorial Alianza.

Rojas Estapé, M. (2021). Encuentra tu persona vitamina. Editorial Espasa.

10.2 Webgrafia

Abanades, M. A. (2020). La crisis de salud, de bienestar emocional y de competencias para ser un buen docente. Dialnet.

<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=7697397>

Abelleira, H., (2006). DIVORCIO Y VIOLENCIA EN LOS VINCULOS FAMILIARES. Subjetividad y Procesos Cognitivos, (9), 16-33.

[DIVORCIO Y VIOLENCIA EN LOS VINCULOS FAMILIARES \(redalyc.org\)](https://redalyc.org)

Barrera, D. C. R., Restrepo, C., Labrador, C. S., Niño, G. E. L., Díaz, D. M. J., Restrepo, D., Lamus, F., De Mesa, C. L., & Mancera, B. (2006). Medio familiar y entorno escolar: detonantes y antídotos de las conductas agresivas en niños en edad escolar. Persona y Bioética, 10(2), 99-107.

[Redalyc.Medio familiar y entorno escolar: detonantes y antídotos de las conductas agresivas en niños en edad escolar](https://redalyc.org)

Biber, P. A., Garcia, L., & Pelaez Zanatta, C. I. (2021). La valoración de sitios web relacionados con Dengue para la selección de materiales como aporte a la formación docente.

[CONICET_Digital_Nro.045f11f5-467b-4cfb-a6b9-0549307c8b2f_A.pdf](https://conicet.digital/nro/045f11f5-467b-4cfb-a6b9-0549307c8b2f_A.pdf)

BOE-A-2021-9347 Ley Orgánica 8/2021, de 4 de junio, de protección integral a la infancia y la adolescencia frente a la violencia. (2021, 4 juny).

<https://www.boe.es/eli/es/lo/2021/06/04/8/con>

Carreño, R. L. (2007). Los portales educativos: clasificación y componentes. In *Anales de documentación* (Vol. 10, pp. 233-244). Facultad de Comunicación y Documentación y Servicio de Publicaciones de la Universidad de Murcia.

[Vista de Los portales educativos: clasificación y componentes \(um.es\)](https://um.es)

Colquichagua Zevallos, J., & Picho Durand, D. (2021). Uso Pedagógico de la plataforma web WIX. *Revista Arbitrada Del Centro De Investigación Y Estudios Gerenciales*, (51), 80-88.
[Ed.5180-88-Colquichagua-Picho.pdf \(grupocieg.org\)](https://www.grupocieg.org/Ed.5180-88-Colquichagua-Picho.pdf)

Convivència, famílies i entorn. (s. d.). XTEC - Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya.
https://xtec.gencat.cat/ca/formacio/formaciogeneralprofessorat/convivencia_families_entorn/

DETECCIÓN y PREVENCIÓN DEL MALTRATO INFANTIL DESDE EL CENTRO EDUCATIVO. (2013).
C.E.I.P. SANTA ANA.
[DETECCIÓN-Y-PREVENCIÓN-DEL-MATRATO-INFANTIL-DESDE-EL-CENTRO-EDUCATIVO.pdf \(colegiobilinguesantaana.es\)](https://www.colegiobilinguesantaana.es/DETECCION-Y-PREVENCIÓN-DEL-MATRATO-INFANTIL-DESDE-EL-CENTRO-EDUCATIVO.pdf)

Díaz, L. J. (2020). Repercusiones infantiles de la violencia familiar/doméstica. *Familia. Revista de Ciencia y Orientación familiar*, (58), 99-115.
[Vista de Repercusiones infantiles de la violencia familiar/doméstica \(upsa.es\)](https://www.upsa.es/Vista-de-Repercusiones-infantiles-de-la-violencia-familiar-doméstica)

Fernández, F. X. A., Rodicio, C. I. F., & Del Carmen Pereira Domínguez, M. (2015). La familia y la intervención preventiva socioeducativa: hacia la identificación del maltrato infantil. *Hekademos: Revista Educativa Digital*, 17, 31-41.
<https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/6280695.pdf>

Fonagy, P. (1999). Persistencias transgeneracionales del apego: una nueva teoría. *Dialnet*.
<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=1256961>

INE - Instituto Nacional de Estadística. (s. d.). Víctimas (con orden de protección o medidas cautelares) según sexo y edad. INE.
<https://www.ine.es/jaxiT3/Datos.htm?tpx=58567#!tabs-grafico>

“La violencia tiene un impacto directo en el desarrollo y crecimiento de los niños y niñas”. (s. d.). UNICEF.
<https://www.unicef.org/chile/historias/la-violencia-tiene-un-impacto-directo-en-el-desarrollo-y-crecimiento-de-la-infancia>

Marzana, O. C. (2015). La violencia intrafamiliar: métodos educativos violentos.

<https://uvadoc.uva.es/handle/10324/14560>

Matángolo, G. (2019). La violencia en la institución familiar: estilos de crianza, disciplina y Maltrato Infantil. *Subjetividad y Procesos Cognitivos*, 23(1), 1-13.

[La violencia en la institución familiar: estilos de crianza, disciplina y Maltrato Infantil. \(redalyc.org\)](#)

Ministerio de Sanidad, Consumo y Bienestar Social - Ciudadanos - Violencia y Salud. (s. d.).

<https://www.sanidad.gob.es/ciudadanos/violencia/violenciaSalud/home.htm>

Obligado, C. (2015). La violencia familiar judicializada. Concepto teórico y fáctico del fenómeno. Dialnet.

<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=5164615>

Pascagaza, E. F., & Estrada, L. C. C. (2020). Modernización de la educación virtual y su incidencia en el contexto de las Tecnologías de la Información y la Comunicación (TIC). *Revista Academia y virtualidad*, 13(2), 103-116.

[Modernización de la educación virtual y su incidencia en el contexto ...](#)

Puerta, M.E., & Colinas, I. (s.d). *Detección y prevención del maltrato infantil desde el centro educativo guía para el profesorado. untitled (familiaysalud.es)*

Vínculos de apego en niños víctimas de la violencia intrafamiliar. Amar, J. J. A., & De Gómez, M. B. (2006). *Psicología Desde el Caribe: Revista del Programa de Psicología de la Universidad del Norte*, 18, 1-22.

<https://www.redalyc.org/pdf/213/21301802.pdf>

Vista de La violencia familiar judicializada. Concepto teórico y fáctico del fenómeno. (s. d.).

<https://revistas.unlp.edu.ar/dcs/article/view/2143/2082>

World Health Organization: WHO. (2022, 19 septiembre). Maltrato infantil.

<https://www.who.int/es/news-room/fact-sheets/detail/child-maltreatment>

11. ANNEXOS

11.1 Annex 1: Qüestionari diagnosi del context

1. Sexe:
  - Dona
  - Home
  - No binari
  - Prefereixo no respondre

2. La teva edat és...
  - Entre 25-35 anys
  - Entre 35-45 anys
  - Entre 45-55 anys
  - Entre 55-65 anys

3. Exerceixes en un centre...
  - Públic
  - Privat
  - Concertat

4. En quin municipi es troba el centre on treballes? (resposta oberta)

5. Quina ha estat la teva formació prèvia a accedir al grau d'Educació Infantil? (resposta oberta)

6. Has rebut alguna formació relacionada amb la violència familiar?
  - Sí
  - No

7. Si la resposta a la pregunta anterior és sí, quin/quins han estat els mitjans d'accés a aquesta formació?
  - Oferta pel centre educatiu
  - Iniciativa pròpia
  - Universitat
  - Cicle formatiu
  - Altres

8. Com valores la informació que has rebut en aquesta/aquestes formacions?

INSUFICIENT   1   2   3   4   5   MOLT ÚTIL

9. Has buscat informació a internet en referència a la violència familiar?
  - Sí
  - No

10. Coneixes el protocol d'actuació del centre davant un cas de violència familiar?
  - Sí
  - No

11. En cas que la resposta anterior fos que sí, has rebut informació detallada d'aquest protocol en un claustre?

- Sí
- No

12. Valora la informació sobre violència familiar que has rebut des del centre.

INSUFICIENT 1 2 3 4 5 MOLTA

13. Valora la informació sobre violència familiar que has rebut al llarg de la teva trajectòria com a docent.

INSUFICIENT 1 2 3 4 5 MOLTA

14. Considero que tinc la informació necessària per detectar un cas de violència familiar a l'aula.

TOTALMENT EN DESACORD 1 2 3 4 5 TOTALMENT D'ACORD

15. Coneixes els factors de risc que intervenen en el fet que un infant pateixi violència familiar?

CAP 1 2 3 4 5 MOLTS

16. Si coneixes algun factor de risc, esmenta'n exemples. (resposta oberta)

17. Coneixes els impactes (en l'àmbit emocional, físic, cognitiu o social) que té en l'infant la violència familiar?

CAP 1 2 3 4 5 MOLTS

18. Si coneixes algun impacte en qualsevol dels àmbits, esmenta'n exemples. (resposta oberta)

19. Coneixes els Qüestionaris de Detecció de Risc Social (D.R.S)?

- Sí
- No

20. En cas que coneguis els Qüestionaris de Detecció de Risc Social, els has utilitzat algun cop?

- Sí
- No

21. Coneixes el Simulador del Mòdul de Suport a la Gestió del Risc (SMSGR)?

- Sí
- No

22. En cas que coneguis el Simulador del Mòdul de Suport a la Gestió del Risc (SMSGR), l'has fet servir algun cop?

- Sí
- No

23. En cas que hagi viscut el cas d'un infant que estava patint violència familiar, vas saber com respondre? (resposta oberta)
24. T'agradaria disposar d'un recurs on es reculli tota la informació per detectar i actuar davant un cas de violència familiar?
- Sí
  - No
25. Penses que una pàgina web on hi hagués informació i simuladors per detectar et podria ajudar a la teva tasca docent?
- Sí
  - No

11.2 Annex 2: Gràfics dels resultats obtinguts al qüestionari

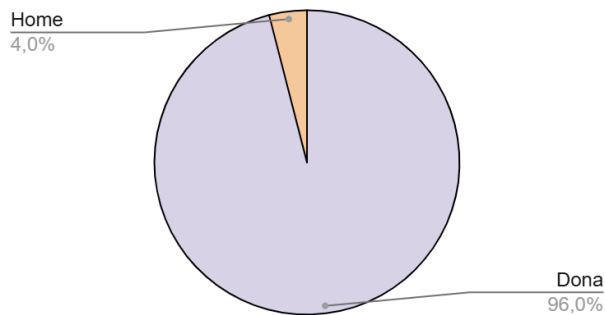

Figura 2: Gràfic circular de sectors que mostra el sexe de les persones enquestades. Font: Elaboració pròpia.

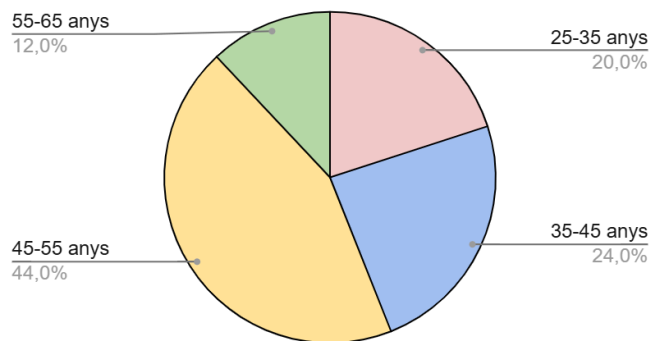

Figura 3: Gràfic circular de sectors que mostra la franja d'edats de les persones enquestades. Font: Elaboració pròpia.

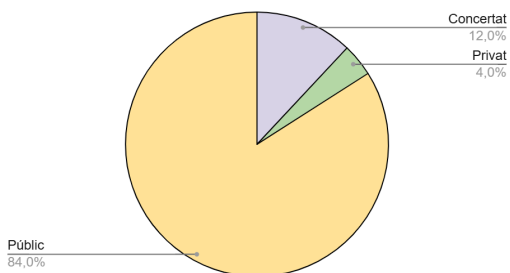

Figura 4: Gràfic circular de sectors que mostra la modalitat dels centres en els quals exerceixen els mestres d'educació infantil enquestats. Font: Elaboració pròpia.

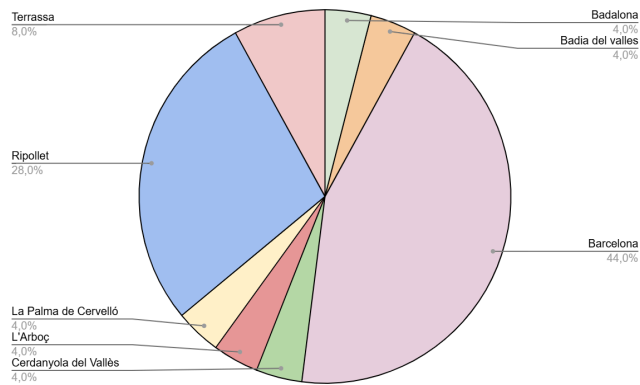

Figura 5: Gràfic circular de sectors que mostra el municipi dels centres on treballen les persones enquestades. Font: Elaboració pròpia.

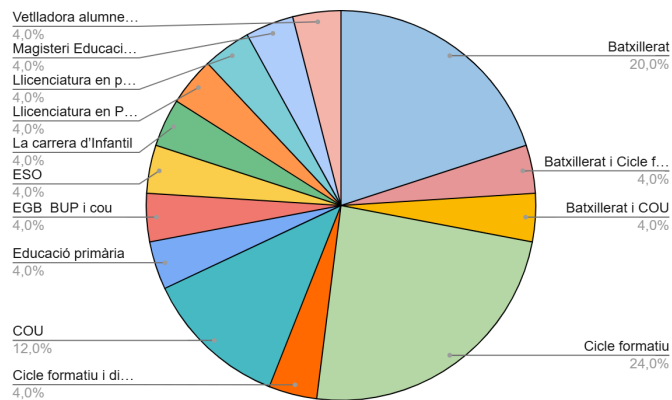

Figura 6: Gràfic circular de sectors que mostra la formació prèvia a accedir al grau d'Educació Infantil de les persones enquestades. Font: Elaboració pròpia.

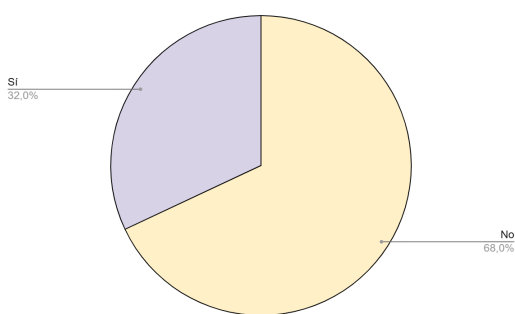

Figura 7: Gràfic circular de sectors que mostra si les persones enquestades han rebut formació sobre violència familiar. Font: Elaboració pròpia.

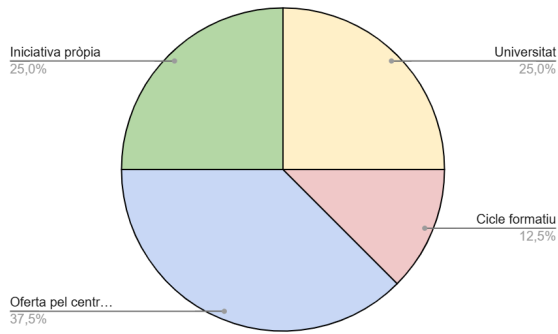

Figura 8: Gràfic circular de sectors que mostra quin ha estat el mitjà d'accés a la formació sobre violència familiar dels enquestats. Font: Elaboració pròpia.

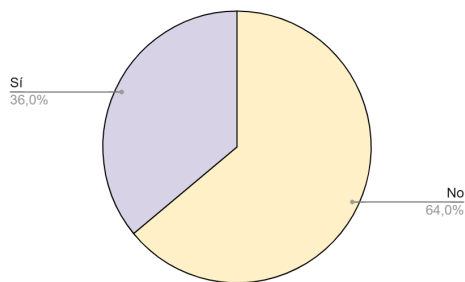

Figura 9: Gràfic circular de sectors que mostra el percentatge de persones que han cercat informació a internet sobre violència familiar. Font: Elaboració pròpia.

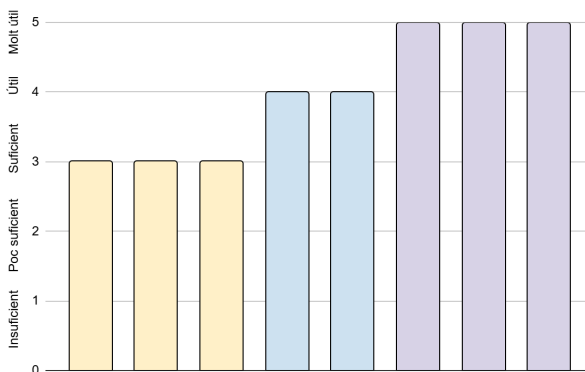

Figura 10: Les barres verticals mostren la valoració que fan les persones enquestades de les formacions sobre violència familiar. Font: Elaboració pròpia.

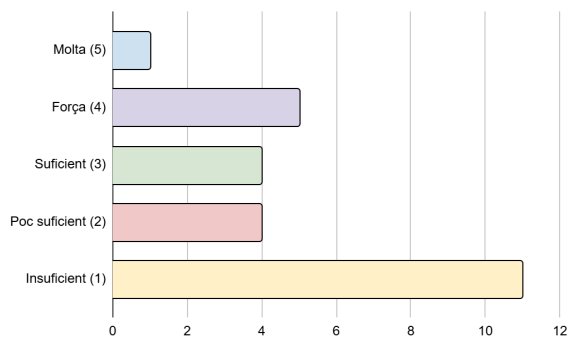

Figura 11: Les barres horitzontals mostren la valoració de la informació que fan les persones enquestades sobre violència familiar que han rebut des del centre. Font: Elaboració pròpia.

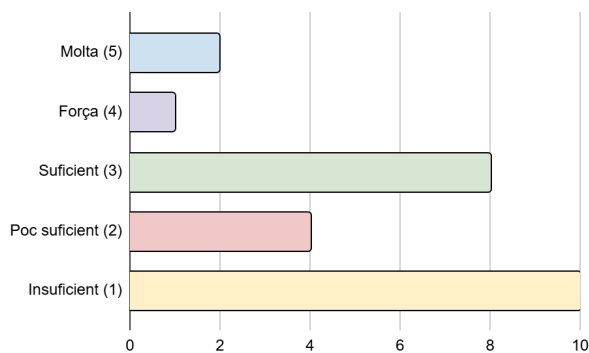

Figura 12: Les barres horitzontals mostren la valoració de la informació que fan les persones enquestades sobre violència familiar que han rebut al llarg de la seva trajectòria. Font: Elaboració pròpia.

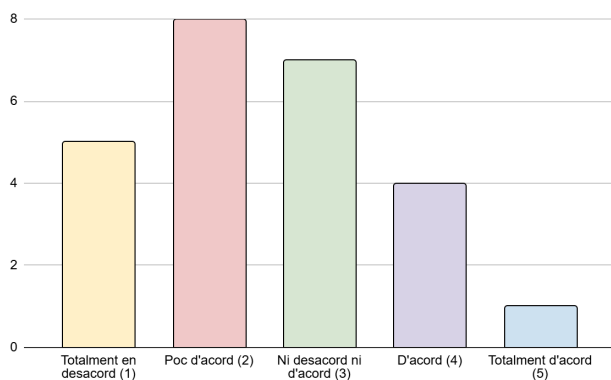

Figura 13: Diagrama de barres que mostra el posicionament de les persones enquestades davant l'afirmació: "Considero que tinc la informació necessària per detectar un cas de violència familiar a l'aula". Font: Elaboració pròpia.

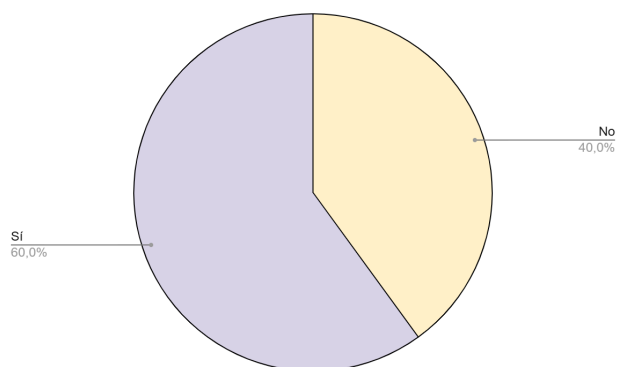

Figura 14: Gràfic circular de sectors que mostra el percentatge de persones enquestades que coneixen el protocol d'actuació del centre. Font: Elaboració pròpia.

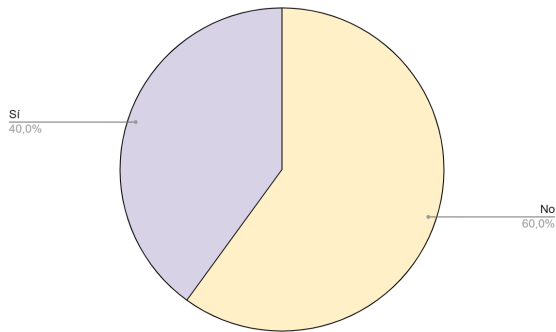

Figura 15: Gràfic circular de sectors que mostra el percentatge de persones enquestades que han rebut informació detallada del protocol d'actuació del centre en un claustre. Font: Elaboració pròpia.

Figura 16: Les barres verticals mostren en quin grau coneixen les persones enquestades els factors de risc que intervenen en el fet que un infant pateixi violència familiar. Font: Elaboració pròpia.

Drogues, escassetat econòmica, trastorns mentals...
Problemes de salut mental, problemes en la relació amb iguals, dificultats d'aprenentatge
L'entorn que envolta a infant quan surt de l'escola
Nivell socioeconòmic
Tristesia, cops, falta d'higiene, mostra molta agressivitat, entre altres
Malaltia mental.
Actituds desmesurades amb violència verbal i física, falta d'atenció, carència en les habilitats socials, falta de resolució de conflictes de manera assertiva.
Família d'alta vulnerabilitat econòmica, patir alguna malaltia mental, l'estrés, tenir alguna dependència (droga, alcohol...), etc.
Infant amb moltes inseguretats, hematomes, falta d'higiene, no manté molt contacte físic amb adults ni els seus iguals.
Àmbit social, físic i de benestar emocional

Àmbit social, lloc on vius, familia...
Morats, canvis d'humor, estat apàtic, poca regulació emocional...
Alcoholemia, drogadicció ... Per part dels progenitors o altres persones que conviuen dins la unitat familiar etc
Mala alimentació, deixadesa higienica, morats, cops, ferides/rascades...
No sé estimat o desitjat a casa, aïllament social, baix nivel sociocultural

Figura 17: Taula amb exemples que han proporcionat les persones enquestades sobre els factors de risc. Font: Elaboració pròpia.

Figura 18: Les barres verticals mostren en quin grau coneixen les persones enquestades els impactes que té en l'infant la violència familiar. Font: Elaboració pròpia.

Actituds desmesurades amb violència verbal i física, falta d'atenció, carència en les habilitats socials, falta de resolució de conflictes de manera assertiva, no sap gestionar l'afecte positiu dels adults o dels seus iguals.
Àmbit emocional, quan infant viu una mala separació de la família
Baixa autoestima i baixa tolerància a la frustració
Conductes violentes, necessitats bàsiques no cobertes
Dificultats en la son, baixa autoestima, malsons
Dificultats en les relacions amb iguals i adults, retràs en els processos d'aprenentatge i desenvolupament personal, créixer en un entorn desestructurat i, per tant, falta d'inclusió dins l'entorn social i cultural.
Emocional
Introversió de l'infant
La seva actitud canvia
Problemes de salut mental, autoagressions, dificultats d'aprenentatge

Sovint són infants o bé agressius perquè ho consideren normal o bé molt porucs amb qualsevol adult ja que els veuen com una figura d'autoritat a la força d'on sovint reben cops

Tristesa, desatenció, irritabilitat, mutisme selectiu, tancament en un mateix

Tristesa, aïllament social, baix rendiment acadèmic

Figura 19: Taula amb exemples que han proporcionat les persones enquestades sobre els impactes. Font: Elaboració pròpia.

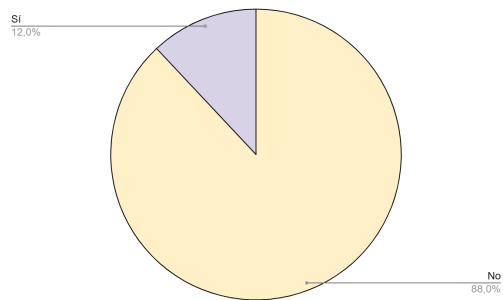

Figura 20: Gràfic circular de sectors que mostra el percentatge de persones enquestades que coneixen els Qüestionaris de Detecció de Risc Social. Font: Elaboració pròpia.

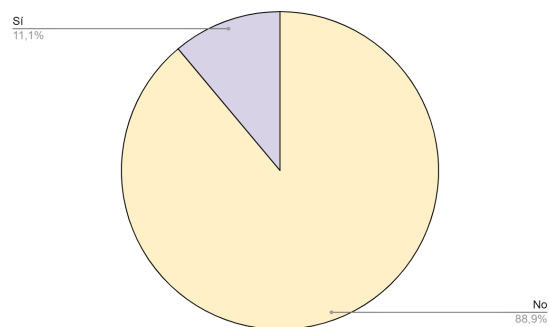

Figura 21: Gràfic circular de sectors que mostra el percentatge de persones enquestades que coneixen i ha utilitzat els Qüestionaris de Detecció de Risc Social. Font: Elaboració pròpia.

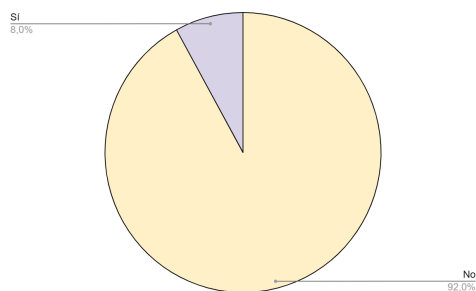

Figura 22: Gràfic circular de sectors que mostra el percentatge de persones enquestades que coneixen Simulador del Mòdul de Suport a la Gestió del Risc. Font: Elaboració pròpia.

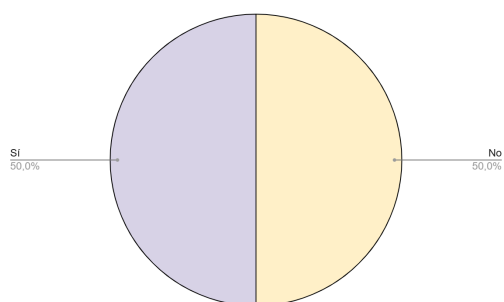

Figura 23: Gràfic circular de sectors que mostra el percentatge de persones enquestades que coneixen i ha utilitzat Simulador del Mòdul de Suport a la Gestió del Risc. Font: Elaboració pròpia.

Comunicar a la direcció de centre i derivar vas al serveis socials
Sí
No vaig saber respondre perquè no tenia els coneixements necessaris, tot i que estava de pràctiques a una escola de primària.
Sempre assessorada per professionals que tenim a l'escola
Vaig respondre...si l'infant es va sentir acompanyat ho hauria de considerar ell@
Sí, a través de la directora i la psicopedagoga del centre. La psicopedagoga i jo estàvem amb contacte amb el SARAS.
Amb ajuda de la psicòloga de l'escola on treballava.

Figura 24: Taula amb exemples que han proporcionat les persones enquestades sobre si van saber com respondre davant el cas d'un infant que estava patint violència familiar. Font: Elaboració pròpia.

Figura 25: Gràfic circular de sectors que mostra el percentatge de persones enquestades que volen disposar d'un recurs on es reculli tota la informació per detectar i actuar davant un cas de violència familiar. Font: Elaboració pròpia.

Figura 26: Gràfic circular de sectors que mostra el percentatge de persones enquestades que pensen que una pàgina web on hi hagués informació i simuladors per detectar els podria ajudar a la seva tasca docent. Font: Elaboració pròpia.

11.3 Annex 3: Qüestionari de validació

Dada identificativa

1. Esmenta a què et dediques (Càrrec i funció): (resposta oberta)

Disseny

2. Penses que és un recurs atractiu?

- Sí
- No

3. En quin grau consideres adequades la mida i la tipologia de la lletra?

1 2 3 4 5

4. En quin grau consideres adequats els colors de la pàgina web?

1 2 3 4 5

5. En quin grau consideres adequats els símbols/imatges utilitzats?

1 2 3 4 5

6. Hi ha algun aspecte en relació amb el disseny que canviaries? En cas que sí, quin?
(resposta oberta)

Contingut

7. Marca la casella d'aquells continguts que apareixen a la web i consideres que es corresponen amb la realitat.

- Definició i tipus
- Influència del context familiar
- Conseqüències
- Detecció
- Actuació: Notificació i derivació

8. En quin grau penses que apareix la informació necessària per detectar un cas de violència familiar a l'aula?

1 2 3 4 5

9. Valora la informació que apareix a la pàgina web

Insuficient 1 2 3 4 5 Molt útil

10. Consideres que la informació és clara i entenedora?

- Sí
- No

11. Hi ha algun aspecte en relació amb el contingut que canviaries? En cas que sí, quin?
(resposta oberta)
12. Trobes a faltar algun aspecte que consideres essencial per detectar i actuar davant un cas de violència familiar?
- Sí
  - No
13. En cas que la resposta a la pregunta anterior fos sí, esmenta'n quin o quins aspectes trobes a faltar. (resposta oberta)

Organització

14. Penses que la distribució de la informació és adient?
- Sí
  - No
15. Hi ha algun aspecte en relació amb l'organització que canviaries? En cas que sí, quin?
(resposta oberta)
16. Penses que la modalitat escollida (esquemàtica) per organitzar la informació dels diversos apartats és... (resposta oberta)
17. Haver organitzat la informació de manera esquemàtica (taules, mapes conceptuals, diagrames...) ha facilitat la seva comprensió.

Totalment en desacord 1 2 3 4 5 Totalment d'acord

18. Valora l'organització de la informació.

1 2 3 4 5

Aplicació/transferència

19. Consideres que aquesta pàgina web pot ser útil per a docents d'Educació Infantil?

Gens útil 1 2 3 4 5 Molt útil

20. Aquesta web NOMÉS la poden utilitzar mestres d'Educació Infantil.

Totalment en desacord 1 2 3 4 5 Totalment d'acord

21. Consideres que aquesta pàgina web pot ser útil per a docents d'altres nivells (Primària)?

- Sí
- No

22. En cas que no, què penses que hauria de modificar per tal que fos útil per a Educació Primària? (resposta oberta)

23. Consideres que aquesta pàgina web pot ser útil per a docents d'altres nivells (Secundària)?
- Sí
  - No
24. En cas que no, què penses que hauria de modificar per tal que fos útil per a Educació Secundària (ESO)? (resposta oberta)
25. Penses que aquesta pàgina web pot ser útil en un altre context que no sigui l'escolar? En cas que sí, indica'n quin. (resposta oberta)

Valoració general

26. S'ha aconseguit l'objectiu:
Crear un recurs en línia informatiu i accessible per proporcionar informació als docents per poder detectar i actuar davant un cas de violència familiar al centre educatiu amb la finalitat de poder acompanyar als infants que pateixen violència familiar.
- Totalment en desacord   1   2   3   4   5   Totalment d'acord

27. Fes una valoració general de la pàgina web

Text de resposta llarga

11.4 Annex 4: Gràfics dels resultats obtinguts al formulari de validació

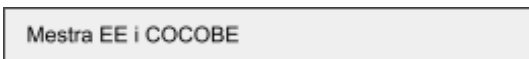

Figura 32: Resposta que mostra el càrrec i funció de la professional que valida la pàgina web. Font: Elaboració pròpia.

Sí

No

Figura 33: Resposta que mostra si l'experta pensa que la meua pàgina web és un recurs atractiu. Font: Elaboració pròpia.

Figura 34: Gràfic que mostra en quin grau considera la professional que són adequades la mida i tipologia de la lletra de la pàgina web. Sent 1 el mínim i 5 el màxim en aquesta escala de Likert. Font: Elaboració pròpia.

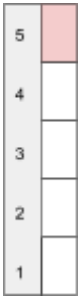

Figura 35: Gràfic que mostra en quin grau considera la professional que són adequats els colors utilitzats a la pàgina web. Sent 1 el mínim i 5 el màxim en aquesta escala de Likert. Font: Elaboració pròpia.

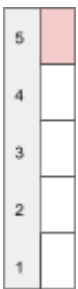

Figura 36: Gràfic que mostra en quin grau considera la professional que són adequats els símbols/imatges de la pàgina web. Sent 1 el mínim i 5 el màxim en aquesta escala de Likert. Font: Elaboració pròpia.

Poder accedir a la informació clicant els dibuixos. Al principi clicava els dibuixos però no es deplegava res, m'ha semblat estrany i després ja he anat als apartats escrits a dalt i he vist que clicant s'obrien els subapartats.

Figura 37: Resposta que mostra quin aspecte canviaria l'experta pel que fa al disseny de la pàgina web. Font: Elaboració pròpia.

- Definició i tipus
- Influència de context familiar
- Conseqüències
- Detecció
- Actuació: Notificació i derivació

Figura 38: Resposta que mostra quins continguts que apareixen a la web considera l'experta que es corresponen amb la realitat. Font: Elaboració pròpia.

Figura 39: Gràfic que mostra en quin grau considera la professional que apareix la informació necessària per detectar un cas de violència familiar a l'aula. Sent 1 el mínim i 5 el màxim en aquesta escala de Likert. Font: Elaboració pròpia.

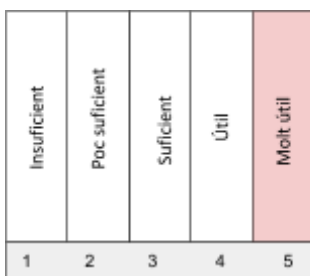

Figura 40: Gràfic que mostra la valoració de l'experta respecte a la informació de la pàgina web. Font: Elaboració pròpia.

Sí

No

Figura 41: Resposta que mostra si l'experta considera que la informació de la pàgina web és clara i entenedora. Font: Elaboració pròpia.

Afegirira en els indicadors de negligència el fet de no donar a l'infant l'atenció psicològica que des de l'escola o serveis es recomanen com per exemple no portar al nen al CDIAP o al CSMIJ. La infografia de notificacions em costa una mica entendre-la

Figura 42: Resposta que mostra quin aspecte canviaria l'experta pel que fa a la informació de la pàgina web. Font: Elaboració pròpia.

Sí

No

Figura 43: Resposta que mostra si la professional troba a faltar algun aspecte que considera essencial per detectar i actuar davant un cas de violència familiar. Font: Elaboració pròpia.

Afegiria el que he esmentat a dalt, ja que des de SS.SS alguna vegada ens comenten això, que nosaltres hem de fer les demandes als serveis que creiem que han d'anar, si la família no ho fa és un indicador de negligència.

Figura 44: Resposta que mostra quin aspecte troba a faltar l'experta pel que fa a la informació de la pàgina web. Font: Elaboració pròpia.

Sí

No

Figura 45: Resposta que mostra si la professional considera que la distribució de la informació de la pàgina web és adient. Font: Elaboració pròpia.

El cicle del vincle d'aferrament desorganitzat no l'acabo d'entendre molt. Entenc els conceptes però no entenc perquè està posat en forma de cicle.

Figura 46: Resposta que mostra quin aspecte canviaria l'experta pel que fa a l'organització de la pàgina web. Font: Elaboració pròpia.

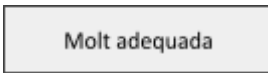

Figura 47: Resposta que mostra quina és l'opinió de la professional pel que fa a la modalitat escollida (esquemàtica) per organitzar la informació dels diversos apartats de la pàgina web. Font: Elaboració pròpia.

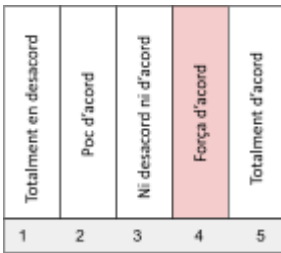

Figura 48: Gràfic que mostra el posicionament de l'experta davant l'afirmació: "Haver organitzat la informació de manera esquemàtica (taules, mapes conceptuals, diagrames...) ha facilitat la seva comprensió". Font: Elaboració pròpia.

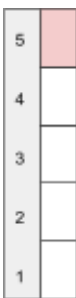

Figura 49: Gràfic que mostra com valora l'organització de la informació la professional. Sent 1 el mínim i 5 el màxim en aquesta escala de Likert. Font: Elaboració pròpia.

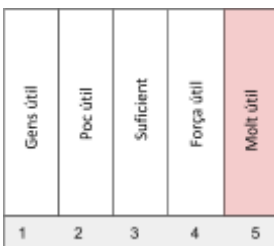

Figura 50: Gràfic que mostra la valoració de l'experta respecte a la utilitat de la pàgina web per a docents d'Educació Infantil. Font: Elaboració pròpia.

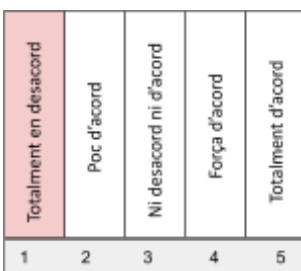

Figura 51: Gràfic que mostra el posicionament de l'experta davant l'afirmació: "Aquesta web NOMÉS la poden utilitzar mestres d'Educació Infantil". Font: Elaboració pròpia.

Sí

No

Figura 52: Resposta que mostra si la professional considera que aquesta pàgina web pot ser útil per a docents d'altres nivells (Primària). Font: Elaboració pròpia.

(en blanc)

Figura 53: Resposta que mostra si l'experta pensa que s'hauria de fer alguna modificació per tal que la pàgina web fos útil per a Educació Primària. Font: Elaboració pròpia.

Sí

No

Figura 54: Resposta que mostra si la professional considera que aquesta pàgina web pot ser útil per a docents d'altres nivells (Secundària). Font: Elaboració pròpia.

(en blanc)

Figura 55: Resposta que mostra si l'experta pensa que s'hauria de fer alguna modificació per tal que la pàgina web fos útil per a Educació Secundària. Font: Elaboració pròpia.

Per monitors de lleure i extraescolars, professionals de centres oberts.

Figura 56: Resposta que mostra si la professional creu que la pàgina web pot ser útil en un altre context que no sigui l'escolar. Font: Elaboració pròpia.

Totalment en desacord	Poc d'acord	Ni desacord ni d'acord	Força d'acord	Totalment d'acord
1	2	3	4	5

Figura 57: Gràfic que mostra el posicionament de l'experta davant l'afirmació: "S'ha aconseguit l'objectiu: Crear un recurs en línia informatiu i accessible per proporcionar informació als docents per poder detectar i actuar davant un cas de violència familiar al centre educatiu amb la finalitat de poder acompanyar als infants que pateixen violència familiar". Font: Elaboració pròpia.

M'ha agradat molt, com a COCOBE és una eina que em pot ajudar molt i que em sembla molt interessant.

Figura 58: Resposta que mostra la valoració general que fa la professional de la pàgina web. Font: Elaboració pròpia.